AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 7

KARİKATÜR

SAYI : 75 • HAZİRAN 1999

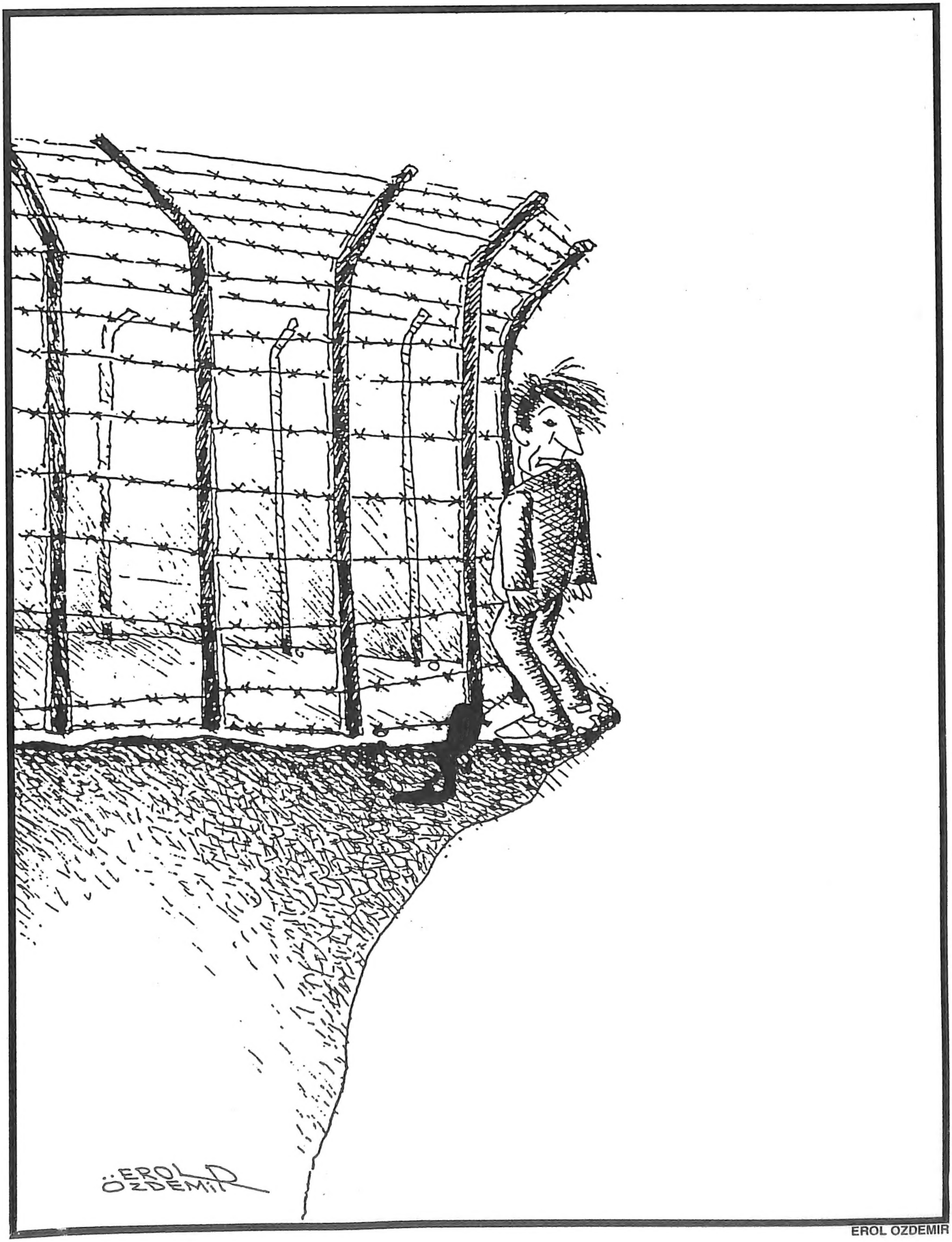

EROL OZDEMIR

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
ANKARA TEMSİLCİLİĞİ ADINA
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
MURAT ÖZMENEK

YAYIN KURULU
ALİ FUAT SÜER
CUMHUR GAZİOĞLU
OKTAY BİNGÖL
ORHAN TÜLEYLİOĞLU
HİCABİ DEMİRCİ
MURAT SAYIN

KATKIDA BULUNANLAR
ALİ ULVİ ERSOY
ALTAN ÖZESKİCİ
AHMET ÖNEL
AHMET ERKANLI
AKIN ÖNDER
ALİ ŞUR
ALPER SUSUZLU
CEM KOÇ
CEMALETTİN GÜZELOĞLU
CEM KENAN ÖNGÜ
CEZMİ ERMİŞ
EROL ÖZDEMİR
ERDOĞAN KARAYEL
FETHİ DEVELİOĞLU
DİNÇER PİLGİR
HÜSEYİN TANYERİ
HİCABİ DEMİRCİ
HAKAN SÜMER
HAKAN ŞENGÜN
HASAN UYSAL
GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU
İZEL ROZENTAL
NURİ BİLGİN
KADİR DOĞRUER
KAYIHAN FIRAT
KAMİL YAVUZ
KURTULUŞ KAYALI
KEMAL ÖZYURT
MÜMTAZ İDİL
MUSTAFA BİLGİN
MİLKO DİKOV
NECATİ ABACI
OĞUZ GÜREL
ÖZCAN ÇALIŞKAN
RUHİ TEK
TONGUÇ YAŞAR
TAYFUN AKGÜL
TANJU ÖZKAN
SAMİ CANER
SEÇKİN TEMUR
SÜNDÜZ AKMAN
SERDAR ÇAKIRER
YİĞİT ÖZGÜR
YENER ÇAKMAK

DERGİ TEMSİLCİLİKLERİ
Antalya/Cihan İşbaşı • Bursa/Mümin Bayram • Çorum/Altan Özkesici • İzmir/Cem Koç • Trabzon/Adnan Taç • Mersin/Serdar Kutça • Sinop/Seyit Saatçi • Zonguldak/Kürşat Coşkun • Kıbrıs/Hüseyin Çakmak

DİZGİ : DAMAR LTD. ŞTİ. • ANKARA
Özveren Sok. 3/8 Demirtepe Tel: 232 01 11

BASKI: YORUM BASIN YAYIN SAN. LTD. ŞTİ.
Fevzi Çakmak Sk. No: 15/C Tel: 229 00 76 Ank.

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ
Konur Sokak 31/10 Kızılay-Ankara
Tel/Fax: 417 37 28

POSTA ÇEK NO: 104902 METİN PEKER
Altı Ay: 6.000.000 TL • Bir Yıllık: 12.000.000 TL

Kapak Karikatürü: HAKAN ŞENGÜN

Karikatür Dergisi'ndeki eserler yazılı izin alınmadan kesinlikle yayınlanamaz.

Karikatürcüler Derneği

5 HAZİRAN

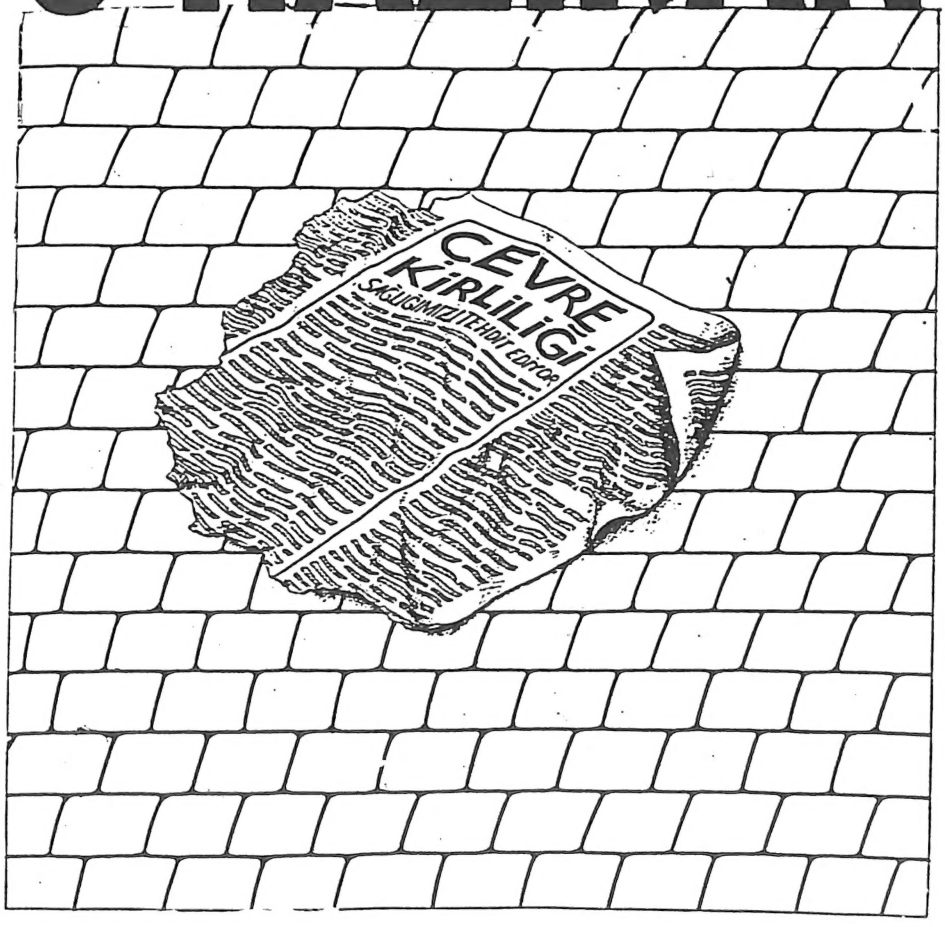

Karikatür - Gürbüz Doğan Ekşioğlu

DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ

DOĞAYI KATLEDENLERE KUTLU V MUTLU OLSUN

MAKSAT MUHABBET

•

APTALLARIN TEMİZ TOPLUM ÖZLEMİ

hAsAN uYSAL

Hızla, çürümenin son aşamasına doğru gidiyoruz. Bu kadar çürümüş, kirlenmiş, insanları aptallaştırılmış bir toplumda hedef ne olmalı? Tabii ki öncelikle temiz bir toplum oluşturmak temel hedef. Temiz bir topluma ise; ancak temiz partiler, temiz siyaset ve temiz kadrolarla ulaşılabilir. Çünkü toplumun temizliği etik sorunu olduğu kadar bir düzen sorunudur da... Bir yerde rüşvet, yolsuzluk ve soygun varsa; orada mutlaka yoğun sömürü, işsizlik, yoksulluk, adaletsizlik, insan hakları ihlalleri, işkence, keyfilik, acımasızlık, hukuk tanımazlık, hatta çevre kirliliği bile vardır ama demokrasi yoktur! Düzen bir bütün olarak, değiştirilip yenilenmeden, onarılmadan, yeni değerler ve kurumlar üzerine oturtulmadan temiz bir topluma ulaşılabilir mi? Temiz bir toplumun inşaası, demokratik bir toplumda ancak sivil örgütler ve siyasal partiler eliyle olabilir. Oysa ülkemizde sivil örgütlenme hemen hiç yok, olanlar ise birer kâğıttan kaplan. Üstelik toplumsal kirlenmenin kaynağını siyasal partiler ve siyasal kadrolar oluşturuyor.

Siyasal partilerin kendilerini kirlilikten arındırması günümüzün öncelikli gereksinimi. Siyasal partiler, siyasal kadrolar ve siyaset için kirlilik ile kirlenme neredeyse bir meslek becerisi sayıldıkça ve siyasilerden ahlaklılık, arılık, dürüstlük, saydamlık yerine sözde iş bitiricilik beklendikçe, sistem kendini nasıl arıtacak? Siyasetçi ile para odakları arasındaki ilişki şeffaf değilse pislik nasıl atılacak?

"Şu Demirel'den bir kurtulsak tamam" dedik Evren geldi. Evren'den kurtulmuşken Özal, Özal'dan kurtulurken, Mesut Yılmaz, ondan kurtulalım derken yeniden Demirel. Ardından da arsa ve emlak zengini Çiller ve altın zengini Erbakan gelmedi mi başımıza? Yakında da Ecevit ve Devlet Bahçeli'den illallah demezseniz namerdim! Demek ki sorun kişilerde değil!

Rüşvet, vurgun, haksız kazanç, çıkar vaadi, kayırma, işkence, korku, tehdit, şantaj, adaletsizlik ve kapalılık... Hepsi bir bütün olarak sistemin karar mekanizmalarını yozlaştırıp, bozup ve felç ediyor. Hiç bir karar; o karar verilirken nesnel olarak dikkate alınması gerekli olan unsurlar gözetilerek verilemiyor. Her karar, ya bireysel çıkarın sağlanması ya da bir bireysel zararın önlenmesine yönelik olarak alınıyor. Toplumun çıkarına veya yararına yönelik hiçbir karar alınamazken, hiçbir karar nesnel ölçütlere dayandırılamıyor. Karar mekanizmalarına felç gelmiş bir toplumda; kaynakların verimli kullanılması, ekonomik gelişmenin hızlandırılması, sosyal adaletin gerçekleştirilmesi, insan haklarına saygılı demokratik bir hukuk devletinin kurulması olanaklı mı? Bu nedenle temiz toplum-siyaset ve parti talebi, salt bir ahlaklılık ve adalet talebi olmaktan çıkıyor ve toplumun işleyişinin ve kararlar sisteminin akılcılaştırılması ve amaca uygun olarak çalıştırılması talebine dönüşüyor. Büyük ekonomik potansiyeline karşın ülkenin kararlı ve hızlı bir ekonomik gelişmeyi sağlayamaması ve ilerisinde olduğu pek çok ülkenin bugün gerisine düşmüş olmasının temel nedeni felçleştirilmiş karar mekanizmaları oluyor. Felç iyileşmezse daha çok yolsuzluk, vurgun, faili meçhul, yargısız infaz duyacağız.

Bizlerse, aptallığımızı yüzümüze vuranlara, gerçek yolu gösterenlere düşman olup, dahası midemiz açlıktan guruldarken, yoksulluğumuzla başbaşa, sırtımızda dünyanın onca yükü, başımızda sallanıp duran joplarla; aptal aptal bakıp duruyoruz olan biten hırsızlıklara... üstelik zamanı geldi mi hırsızlara oy vermek üzere... Akıllanmadan, açlıktan ve baskıdan kurtulmanın ham hayal olduğunu, kendimizi kendimizden başka kimsenin kurtaramayacağını ne zaman öğreneceğiz acaba?

HAKAN ŞENGÜN

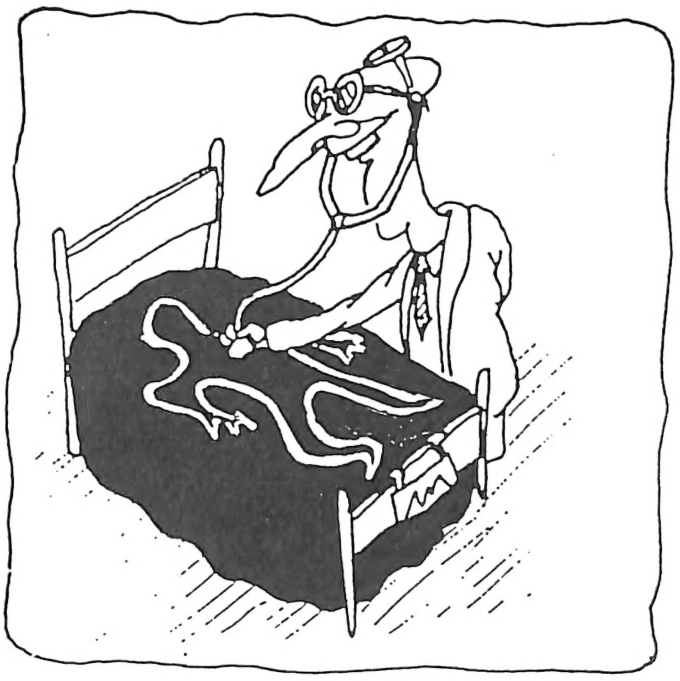

YİĞİT ÖZGÜR

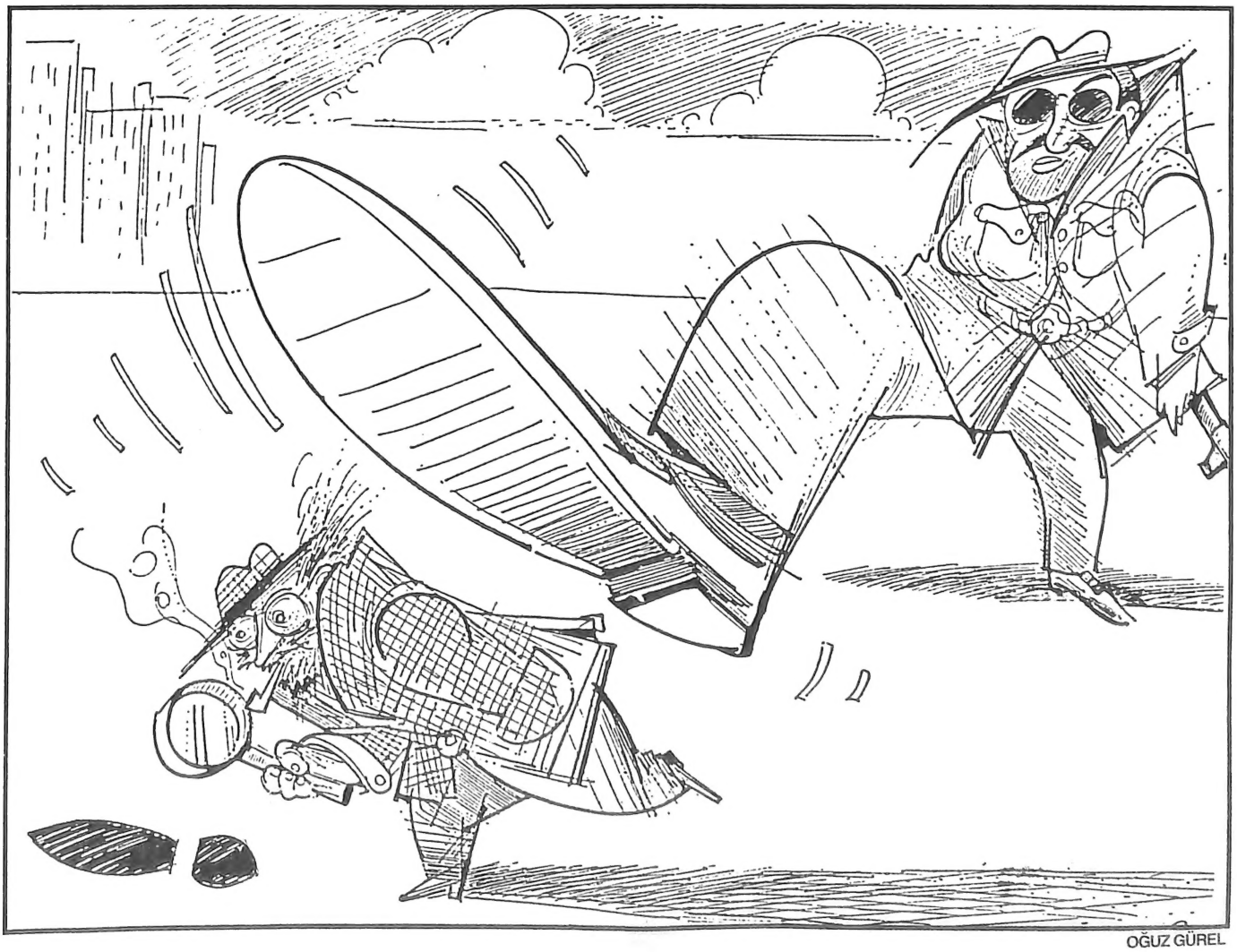

OĞUZ GÜREL

TİPİK BİR TÜRK KARİKATÜRİSTİ PORTRESİ ÜZERİNE DÜZENSİZ NOTLAR

ZARF İLE MAZRUF

KURTULUŞ KAYALI

Sorulacak ilk soru tipik bir Türk karikatüristi portresinin mümkün olup olmadığıdır. Daha doğrusu böylesi tipik bir portrenin gerçekliği tartışılmalıdır. Ancak sorulabilecek bir soru çizilecek bir tipolojinin ipuçlarını sunabilir. Zaman içinde gerçekleşen değişimlerin yanında sabit kalan kimi özellikler de bulunabilir. Öncelikle yapılacak zaman eksenli bir ayrıştırma denemesi sonradan ne tür ortaklıklar oluştuğunun kanıtlarının yakalanmasını da sağlayabilir. Somut kişilerden mümkün olduğunca söz etmeden zaman içindeki değişim yanında süreklilikten bahsetmek dönemin anlamlandırılması anlamında önemlidir. Bu nedenle Cumhuriyet'in daha ilk yıllarından itibaren süregiden özellikleri saptamaya çalışmak gerekmektedir. Bu saptama denemesinde karikatürdeki biçimsel özellikler kadar düşünsel doğrultu üzerinde de durulmalıdır. Bazı karikatüristlerin ürünlerinin hangi tarihte çizildiği şeklinde yapılacak saptamalarda yirmi, hatta kırk yıllık zaman kesiti açısından yanılınabilinmesi önemli bir göstergedir. Çoğu karikatüristlerin zaman içinde değişmemesi bir önemli olguya işaret etmektedir. Bu konu Türk karikatüründeki bazı klişelerle ilgilidir. Çoğu kişiye bir takım karikatürler gösterilip bunların hangi tarihlerde çizildiği sorulsa kimi 1940'lı, kimi 1960'lı, kimi de 1980'li yıllardan bahseder. Demek ki zaman içinde değişen özellikler olduğu gibi değişmeyen nitelikler de bulunmaktadır. Bunun olumlu ya da olumsuz olarak değerlendirilmesi bizatihi bu olgunun varlığından daha az önemlidir.

Bir ayrıştırma denemesi 1920 doğumludur, 1940 doğumlular, 1960 doğumlular ve 1980 doğumlular olarak düşünülebilir. Böylesi bir ayrım Türkiye'de çizilen karikatürlerin 1940'lı, 1960'lı ve 1980'li yıllar için değişik olduğu şeklindeki bir değerlendirmeyle birlikte düşünülebilir. Hele bu dönemlerin Türkiye'nin siyasal, sosyal ve kültürel gelişmeler açısından önemli değişiklik kesitleri olduğu algılanırsa durum daha bir açıklık kazanır. Sözü edilen dönemler hep kritik dönemler olarak nitelenmekte fakat buna mukabil hep geçmiş dönemdeki gelişmeler bağlamında sorunlar değerlendirilmektedir. Belki de devri daim halinde eski görüşler yeniden ve yeniden gündeme gelmektedir. Bir de uzun süre karikatür çizen karikatüristler bulunmaktadır. Karikatüristlerin kişisel üslupları yanında düşüncelerinin de zaman içinde süreklilik arzettiği şeklinde değerlendirmeler vardır. Karikatüristlerin kendileri de zaman içindeki değişmeye itiraz eder görünmektedirler. Bir de Türk kültüründeki süreklilikler benzeri duyarlılıkların süregittiğini göstermektedir. Belirli konulardaki eleştiri ve savunular aralıklarla devam etmektedir. Bir başka deyişle bu durum karikatüristlerin yaklaşımlarının sürekliliğinin gerekçesini oluşturmaktadır.

Bu noktada yapılabilecek birkaç genelleme sorunun anlaşılması anlamında bazı adımların atılmasını sağlayabilir. Yapılabilecek ilk tespit Cemal Nadir ve Ramiz Gökçe konusunda gerçekleştirilen yorumların olağanüstü sathi olduğudur. Hemen hiç kimse bunlar hakkında ayrıntılı düşünceler belirtmemiştir. Ancak 1920 doğumlular bir yana 1930'lu yıllarda doğanların bir kısmı da Cemal Nadir ve Ramiz'in son dönemlerinde çizmeye başlamışlardır. Eğer esinlendikleri yabancı çizerler yoksa da doğal olarak bunlardan etkilenmişlerdir. Neredeyse hiç kimse de bu tür etkilerin çerçevesini çizmeye çalışmamıştır. Karikatürde 1950 kuşağının ayrıca Cemal Nadir ve Ramiz Gökçe'den ne ölçüde farklı oldukları konusunda da hassas olunmamıştır. Sorunun anlaşılması bakımından bu iki noktaya özellikle dikkat etmek gerekmektedir.

Genellemeleri ayrıntılandırmadan önce bir durum daha saptanmalıdır. Türk karikatürü alanındaki gelişmelerin ve değişmelerin yorumları genelde karikatüristler tarafından yapılmaktadır. Yakın zamanda yayınlanan bir kitapta da grafik mizah, mizah üzerine yazanlar tarafından değil, o dönemin, 1950'li yılların en başat karikatüristinin cümleleriyle yorumlanmaya çalışılmıştır. Hiçbir yazar bu konularda yorum yapmaya yönelmemektedir. Başka dönemlerin çizerlerinin yanında 1950 kuşağının da neredeyse sadece o kuşağın mensupları tarafından yorumlanması traji - komik bir durum olarak algılanmalıdır. Kendini mizah ya da karikatür araştırmacısı olarak niteleyenlerin ya da öyle nitelenenlerin bu noktada söyleyebilecekleri özgün düşüncelerinin olmaması ilginç görünmektedir. Zaten 1950 kuşağı da dahil olmak üzere karikatür üzerine düşüncelerin dönemin karikatüristleri tarafından telaffuz edildiği görülmektedir. Dışarıdan bakan bir gözün meseleyi başka bir şekilde görebileceği ve ayrıntıları farklı bir tarzda yorumlayabileceği düşünülebilir.

Bir ölçüde açılmak gereken genellemenin ilki grafik mizahtan bahsedilirken bir hususun özellikle saklanmasıdır. Grafik mizahın genellikle sanatsal olduğu belirtilmiş bunun yanında gündelik olaylara ilişkin yazılı karikatürler konusunda neredeyse hiçbir şey söylenmemiştir. Neredeyse bu tarz karikatürlerin karikatür sayılmaması gerektiği belirtilmiştir. Bu anlayışa göre "1950'li yıllardan önce olduğu gibi 1970'li yıllardan sonra da Türkiye'de karikatür yoktur" gibi bir genelleme yapılmış olmaktadır. Zaten söylenen belki de özetle budur. 1950'li yıllarda Türkiye'de başka sanat dallarının başladığı gibi karikatür de başlamıştır. Belki gene başka sanat dallarıyla paralel olarak 1970'li yıllardan itibaren **Gırgır** dergisinin de katkısıyla Türkiye'de karikatür bitmiştir. Bu tür genellemelere dört kuşak karikatüristler arasında katılan çok sayıda karikatürist bulunmaktadır. Fakat bunun yanında dönemlerin özellikleri çerçevesinde karikatür çizilmeye devam edilmektedir. Karikatürlerin çizilmeye devam edilmesi yukarıdaki genellemeyi benimseyen karikatüristlerin başka tarz karikatür çizmeyi kabullenmelerini beraberinde getirmekte ya da onların da karikatüre bakışları zaman içinde belirgin bir biçimde esnekleşmektedir. Belki de yeni yorumların yaygınlaşmasını karikatürün de yaygınlaşmasıyla birlikte düşünmek gerekmektedir. Hele popüler kültür konusundaki yaklaşımlar değiştikten sonra karikatür de değişik şekilde değerlendirilir olmuştur. Bu nedenle de 1950 kuşağı karikatüristlerinin popüler metinleri üzerinde durulmak tercih edilmiştir. Bu noktada bir hususa vurgu yapılabilir. Vurgu yapılırken de sorulacak sorunun önemine dikkat edilmelidir. Türkiye'de Turhan Selçuk'un çizdiği karikatürün sanatsal yanı üzerine yazılmazken Abdülcanbaz'ın yeterli sayılabilecek şekilde değerlendirilmesi ve bunun üzerine bir doktora tezi yapılmış olması durumu olanca açıklığıyla ortaya koymaktadır. Bir dönemler Abdülcanbaz'ın popülerleşmesi ve şimdi de karikatürün popüler yanı hakkında konuşulması soruna başka bir yönü itibariyle yaklaşmayı gerektirmektedir.

Özellikle Ali Ulvi 1950 kuşağının karikatürlerini sanat karikatürü ve yazılı karikatür olarak ayırmakta özen göstermiştir. 1950 kuşağının önemli karikatüristleri de dönemlerinin önemli gazetelerinde çizmişlerdir. Ortada olan ve cevaplandırılması gereken soru 1950 kuşağının yazılı karikatürlerinin en azından içerik olarak geçmiş dönemden ne taşıdıklarıdır.

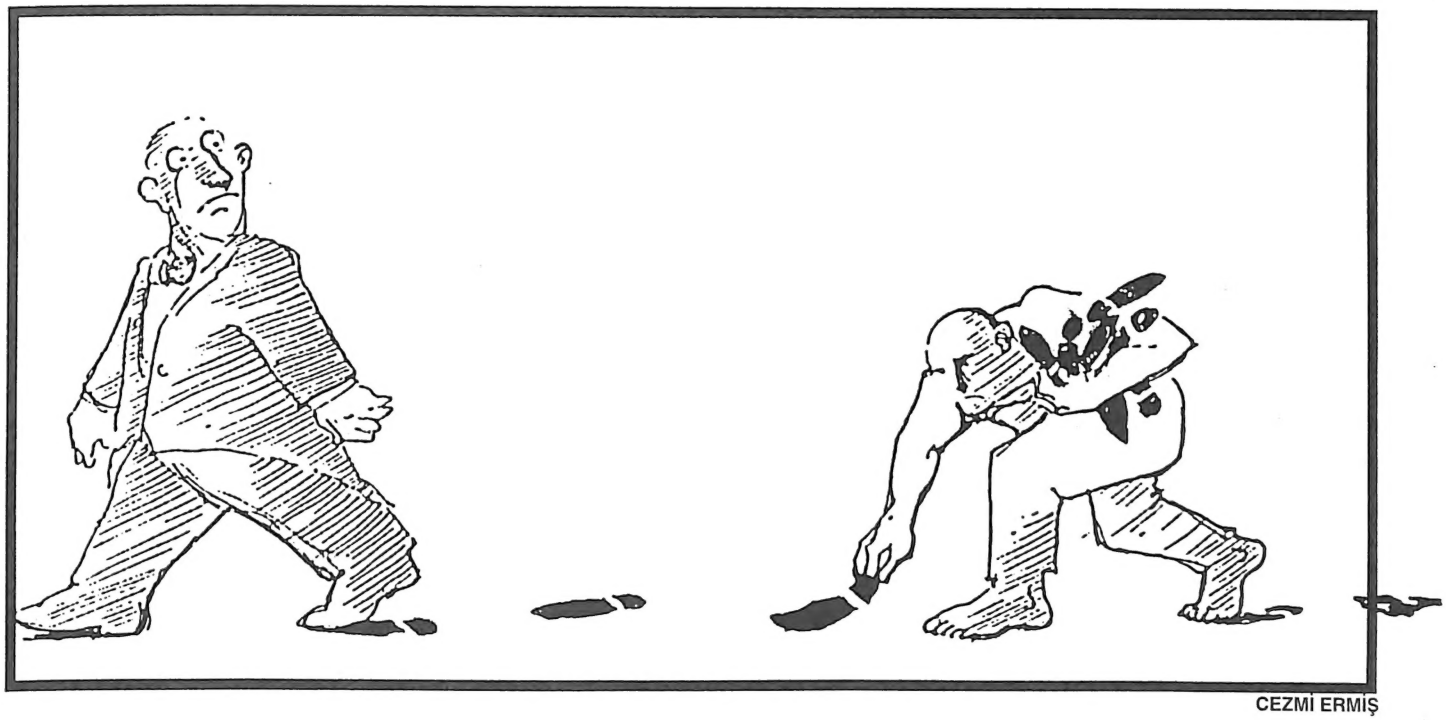

CEZMİ ERMİŞ

ALPER SUSUZLU

TAYFUL AKGÜL

ÇİZGİ YERİNE

Türkiye yine bir dönemeçten geçiyor. Halk bu dönemeçleri 1960'lı yıllardan beri biliyor, ama ageçmeyi kabul ediyor. Bu yüzyılın yarısında doğmuş kuşaklar, tüm yaşamlarını "küçük slalom"larla yaşamaya alıştı bile. Düz bir gidişle karşılaştıklarında, dönüp en yakın duvara çarpacaklar.

Böyle bir tablonun resmi yapılabilir mi acaba? Yani "mutluluğun resmi" yerine, mutsuzluğun resmi? Ya da karikatürü?

Karikatür deyince güldürü akla geliyor. Bu iki kavramı kesin olarak birbirinden ayırmak ne yazık ki henüz mümkün olamadı. Salt güldürünün ucuz bir çaba olduğunu düşünüyorum. Bir başkasının aptallığı ya da çaresizliği üzerine kurulu tüm güldürülerden nefret ediyorum. Karikatürü bu şekilde algılamanın da utanç verici olduğunu savunuyorum. Üstelik bu işi üstlenecek binlerce insan varken.

İnsanoğlunun maymun türünden geldiğine kesin gözüyle bakan bilim adamları iki tür maymun olduğunu, bunlardan birinin yerde kalarak ellerini ve beynini kullandığını, diğerinin ise ağaca çıkarak günümüze kadar maymun kaldığını anlatırlar.

Aşağıda kalan, yüzyıllarca ağaçlarda çaresizce dolaşana gülmüştü. Sonra bu yetmedi, aralarında dolaşanlara gülmeye başladı, o da yetmedi düşlerinde türettiklerine gülmeye başladı. Bu gülmeler giderek aşağılamaya dönüştü, saflığını bıraktı ve neredeyse şiddet ile özdeşleşti. Salt şiddet gibi, öz kaynağından uzaklaşıp, tehlikeli bir silah haline geldi. Bunu yeniden rayına oturtmak için de savaş verildi. Önceleri, aslında en uygun resim yapmak resim sanatının doruğu kabul edildi, ama teknoloji ilerledikçe bunun hiç de zor olmadığı, basit bir fotoğraf makinesinin bile bunu sağlayabileceği farkedilince, sanatın daha başka bir yerlerde gizlendiği düşünüldü.

Bilinmeyen, kimi zaman tuvalin arkasınd, kimi zaman kâğıtların arkasında, kimi zaman ise kökten dincilerde ve metafizikçilerde olduğu gibi, beynin arkasında ber yerlerdeydi.

İkinci Dünya Savaşı'nın bitimiyle birlikte, insanların kafasına "Bu dünyada yaşıyorsam, bu dünyanın kurallarını uygulamalıyım. Başkaları için yaşamak saçmalık" düşüncesi hakim oldu. Bu önceleri sınırlı sayıda kabul gördü, yeni bir din gibi değildi, ama "entel" kesim bunu yorumlamayı ve kılıfına uygun süslemeyi yapmak için kolları sıvadı. Hazırlık, ikibinli yıllar içindi. Her şey bu dünyada var olan tüm zevkleri tatmak üzerine kuruldu. Tüketiciye seslenen, iştahlarını kabartan her türlü ürün piyasayı doldurdu. Başkalarıyla ortak yaşamanın ne denli zor olduğunu kanıtlamak istercesine, evlilik bile bir "kurum, müessese" şeklinde tanıtıldı. İnsanların kendi kendileriyle bile geçinmekte zorlandıkları anlatıldı. Kısa yoldan nasıl "dünyevi zevklere" ya da "cennete" ulaşılacağı söylendi. Anlatılan cennet de bireysel yaşama uygun düşüyordu. Çünkü orada büyük bir adalet (düzenleyici) vardı ve herkes eşit koşullarda yaşıyordu (huriler hariç). Musa neden İngiliz tulumunu 15 yaşında hamile bıraktı, neden orta yaşa yakın sırada Çeçen olduğunu hatırlayan bir avuç çaputçu Avrasya feribotuna el koydu. Ramazan niye uçak kaçırdı? Bütün bunlar, güldürünün son perdeleri. Küreselleşmenin az gelişmiş modeli. Evlenip yurt dışına kapağı atmakla kurtulacağını sanan yoksulların çırpınışı. Almanya'yı içerden fetheden işçi ordumuza bir de çapkın erkeklerimiz eklenince, bir süre sonra dünyanın her köşesinde "Türk" izi bulacağız bu gidişle.

İstenen bu muydu? Arzulanan üretim ihracatı mıydı, insan ihracatı mı? Değilse, bu şiddet eylemleri nasıl kabul görüyor toplumda ve hatta büyük gazetelerimizde? Bu arada aklını başına toplamaya çalışan "küçük slalom"larla yaşamını sürdürmeye çalışan insanlar ne yapacak? Bozuk genli yabancı kızları alarak ilk yurt dışı seyahatlerini gerçekleştirmeye çalışanlarla kızını evlendirmek için şöyle birkaç günlüğüne Amerika'ya uzanıp da bir daha dönmeyeceği sinyallerini gönderenler arasında kalan kuşak ne olacak? Sıkıştırma, ikibinli yıllara doğru giderek artıyor. Ya en ucuz cinsinden varoluşçu olacaksınız ya da tek tek tüm değer yargılarınızı değiştireceksiniz ve bunu kendinize çaktırmayacaksınız. Bunun resmi yapılabilir mi?

mümtaz idil

CUMHUR GAZİOĞLU

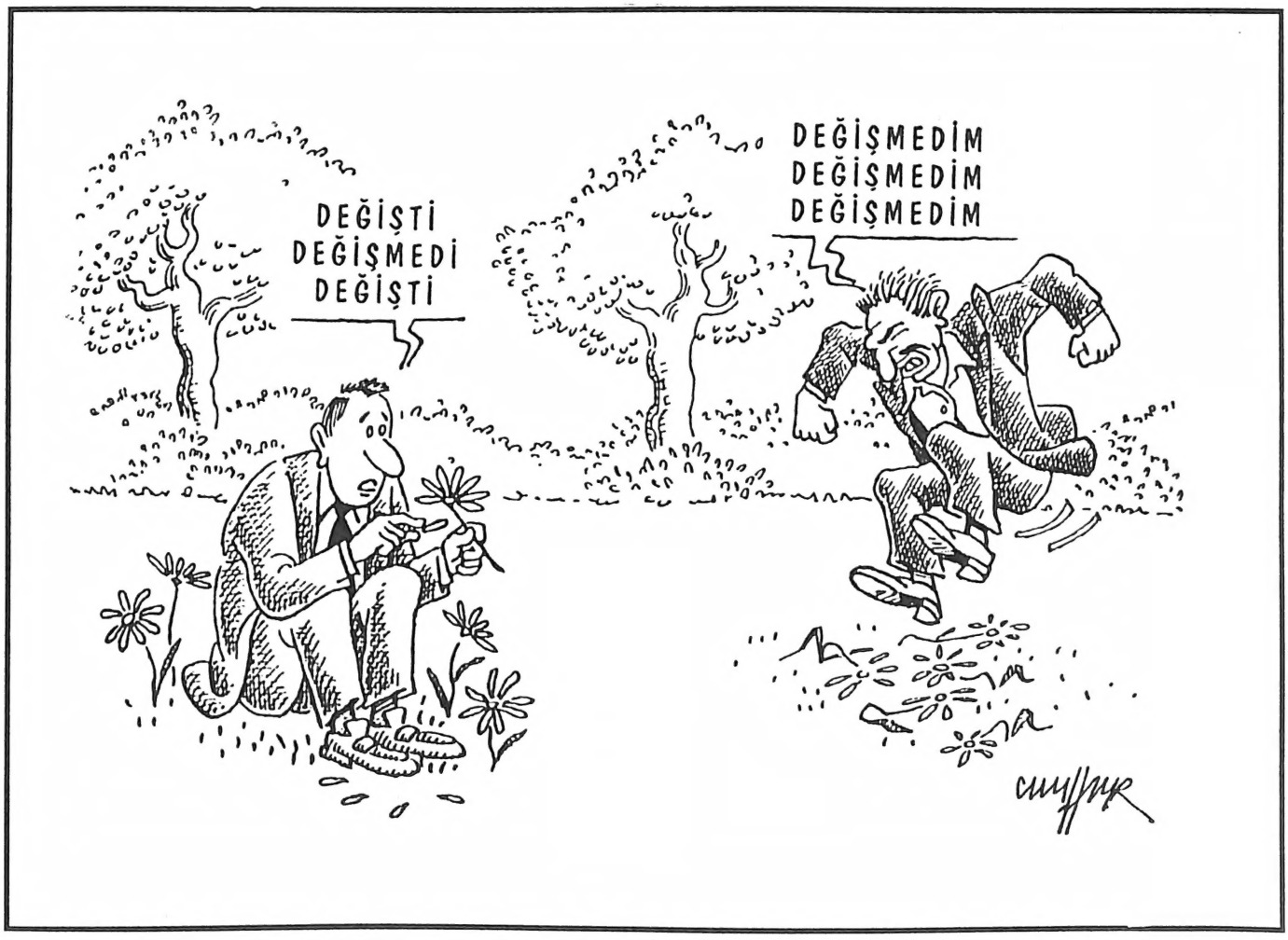

RUHİ TEK TREN PENCERESİNDEN

BOR+SA

- Ağacın dalına konmuş kuşlardan biri öterse, diğerleri tehlike olduğunu anlar ve uçarlar.

Yolculardan biri söze karıştı.

- İstanbul Menkul Değerler Borsası gibi.

- Onlar buluttan nem kapar. Kazanmaya alışmışlardır. Vergi filan ödemeyi sevmezler. Vergi alınmaya kalkılınca uyuz olurlar. Vatan, millet, serbest piyasa ekonomisi gili laflar ederler. Onlara göre bu kumar oynanmazsa ülke batar. Nasıl şeyse? Vergi yasasını, Başbakan sayesinde kevgire çevirirler. Bu kadarı yetmez. Daha çok ödün isterler. Daha çok. Devlet desteği isterler. Serbest piyasa ekonomisi uygulanıyor ya... Hele borsada çalışan brokerlerin grev yaparız sözleri kargaları bile güldürür ama, hükümeti kaygıya düşürür.

- Kuşlar gibi içgüdüsel tepki. Oysa insanlar hayvanlar gibi davranmamalıdır. Mesela koyun, sürüsündeki koyun kendi türünden başka hayvanlarla birlikte yaşadığını bilmez. Borsadaki taraflarda ekonomik düzenin yalnız kendi çıkarlarına bağlı olduğunu sanır. Yolcu penceresinden dışarıya baktı. Çayırda bir koyun sürüsü vardı. Çoban ağacın gölgesinde kestiriyor, köpekler sürünün çevresinde dolaşıyordu.

EJDERHA

- Vatandaşın biri canavarlardan kurtulmak için kaçmaya başlamış. Açık bir kapı görünce içeriye girmiş. Kapıyı kapatmış. Sığındığı yerin sahibi bir politikacıymış. Vatandaşı yakalamış, üstünde başında ne varsa almış. Soymuş soğana çevirmiş. Sonra da bir kazığa oturtmuş. Vatandaş ölürken "Kara talihim. Canavardan kaçarken bir politikacının eline düştüm" demiş ve son nefesini vermiş.

Kompartmanda herkes sustu.

Trenin motonon tıkırtısı ortalığı kapladı.

KADİR
DOĞRUER

MURAT ÖZMENEK

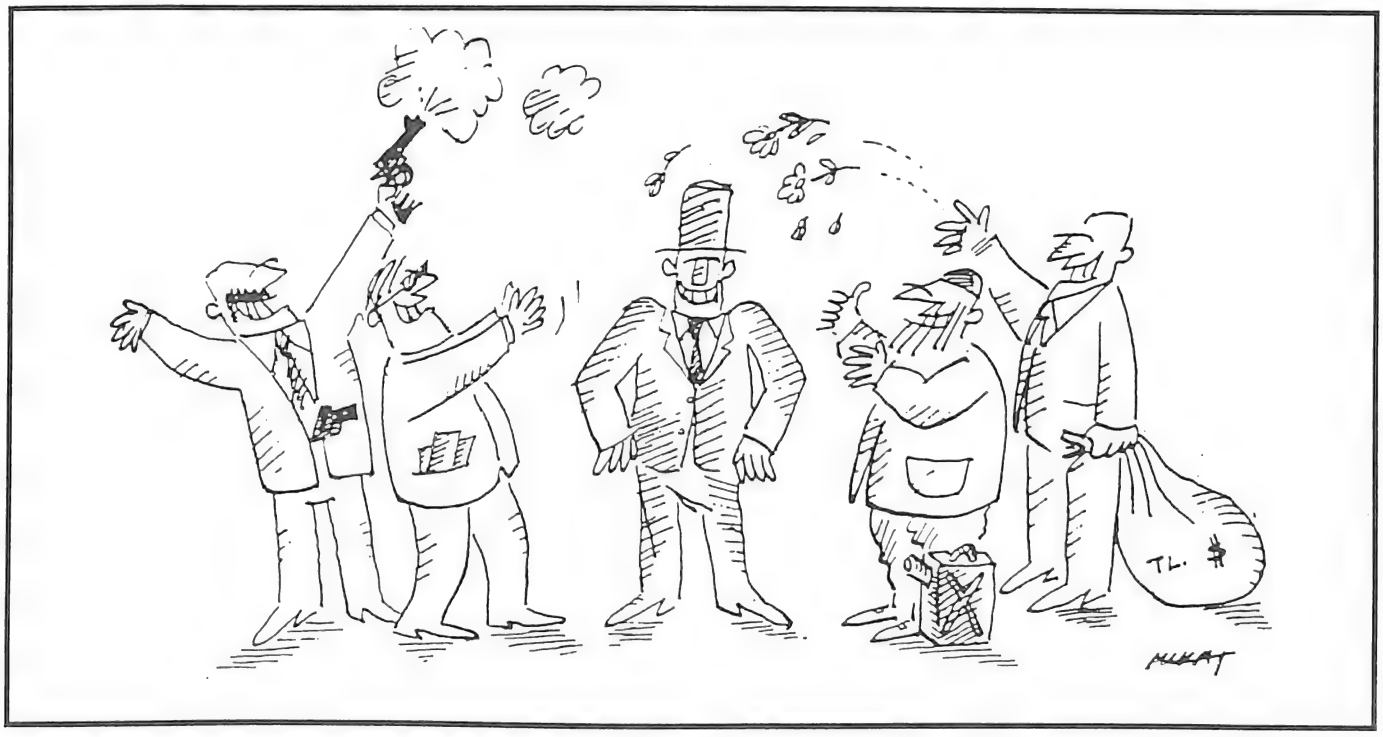

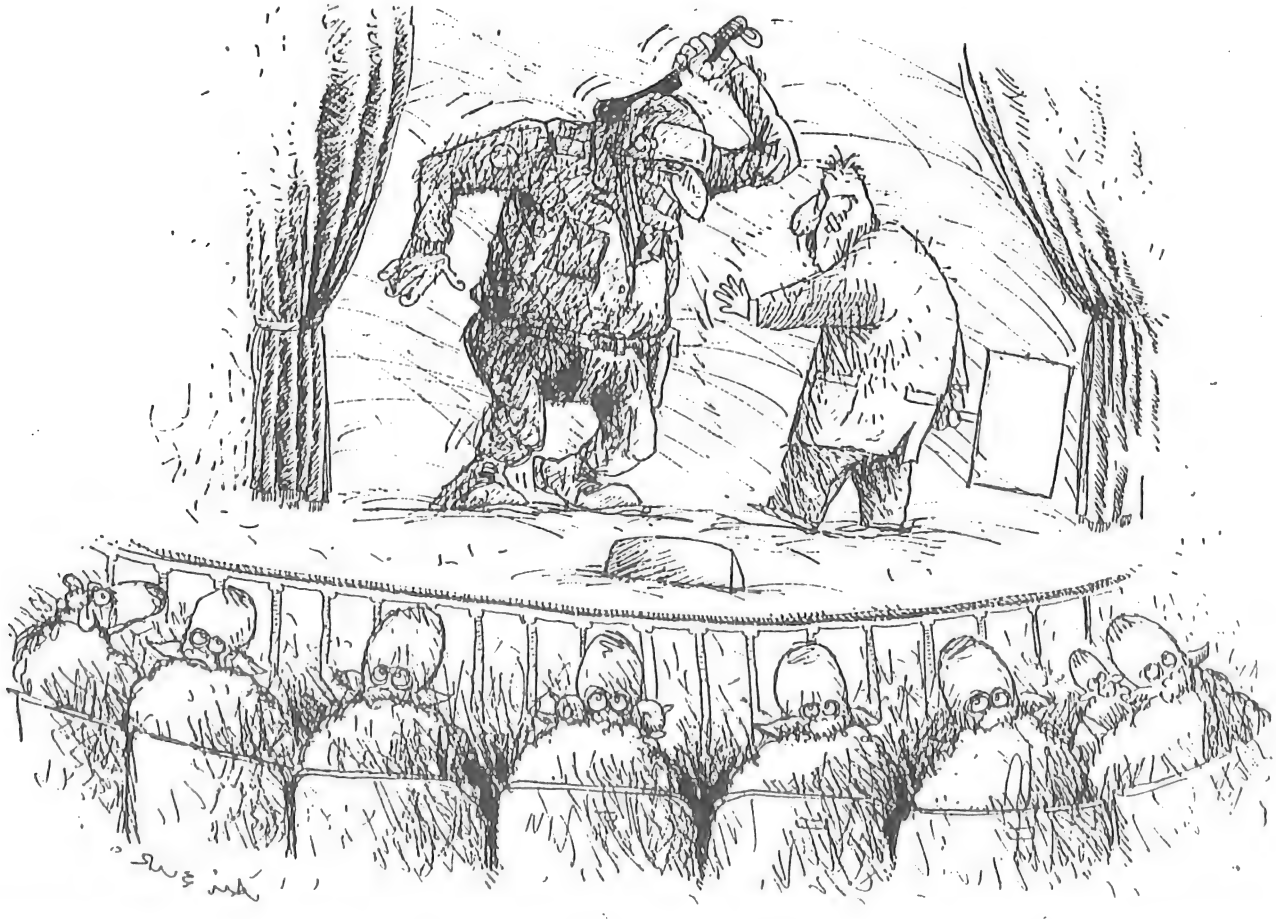

ALİ ŞUR

5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ MÜ?

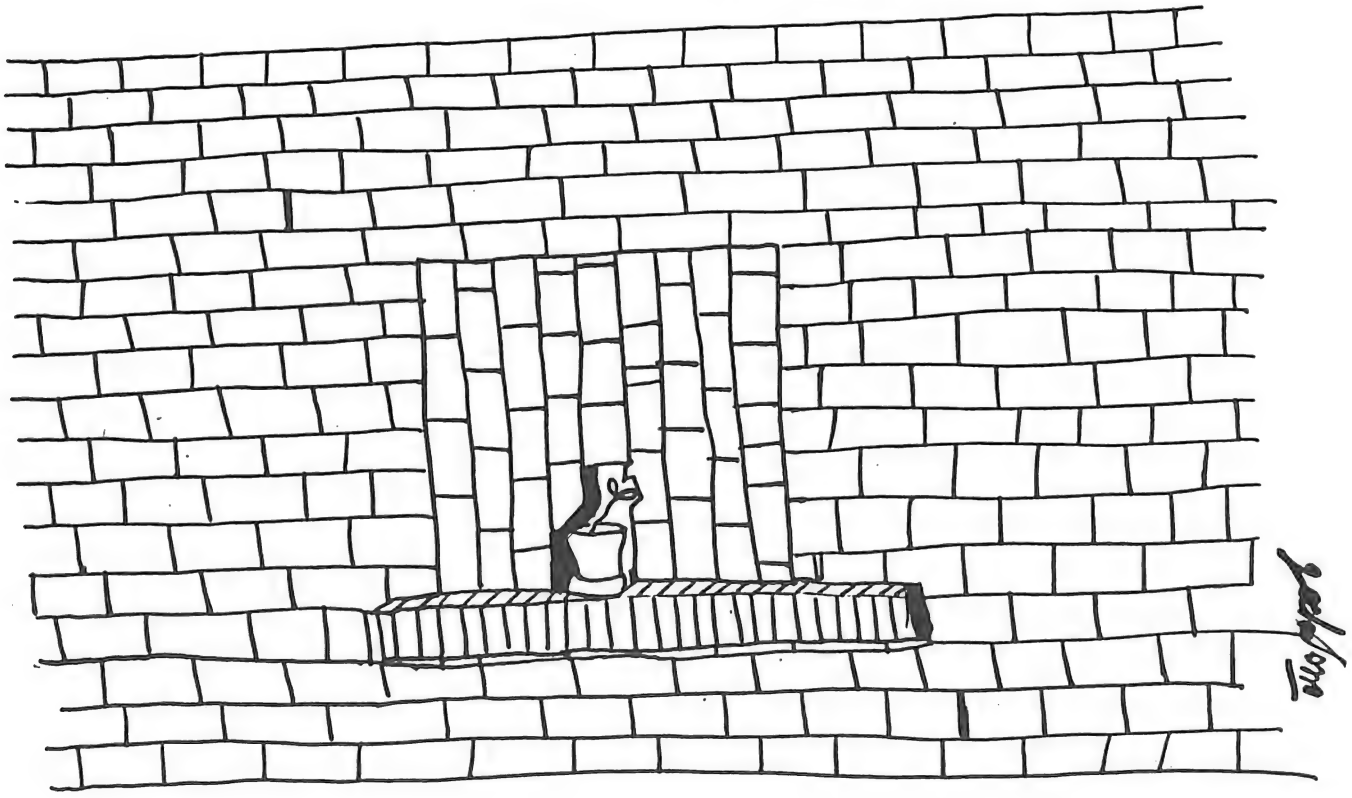

KOROLY SZELES /YUGOSLAVYA

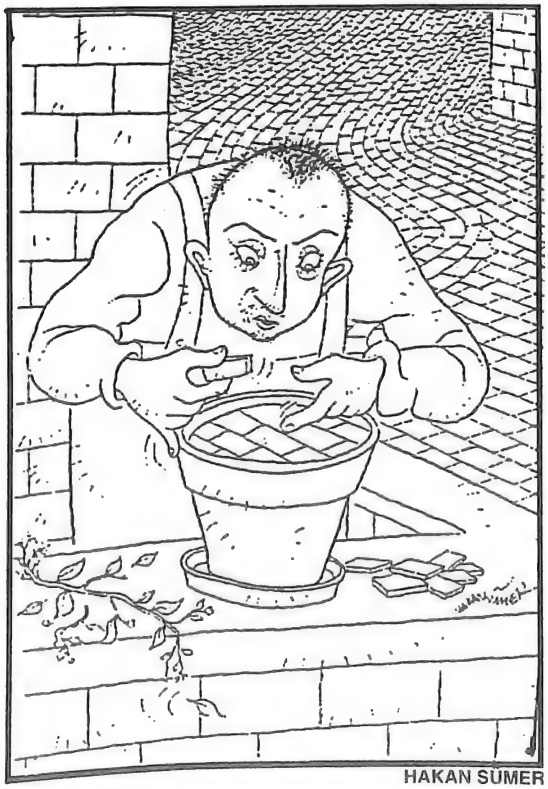

HAKAN SÜMER

NİHAİ BOACA / ROMANYA

ORHAN AKSOY

MURTAZA ALBAYRAK

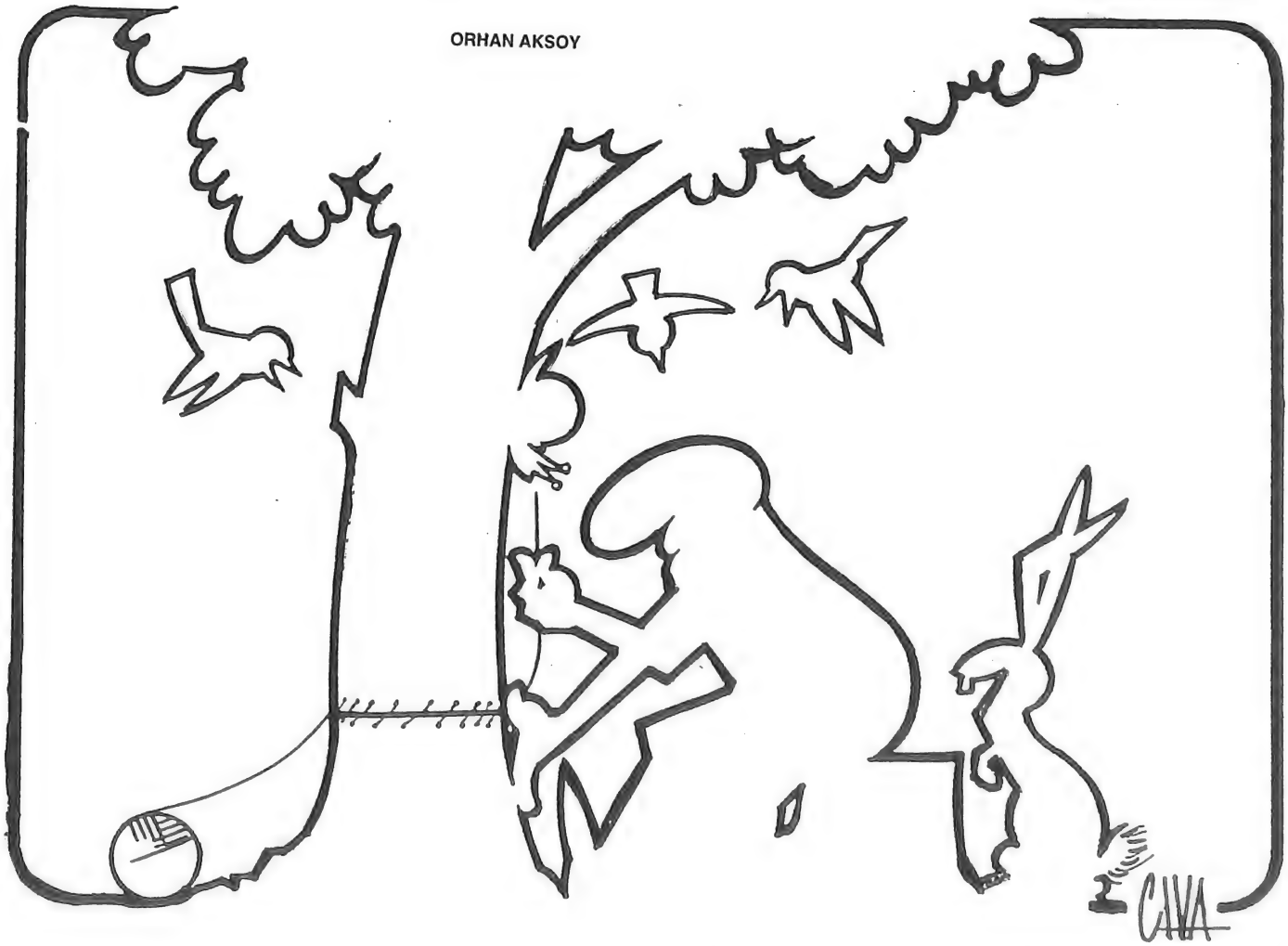

OSVALDO CANAN DOLİ / İTALYA

GÜLDÜŞÜN ÇORBASI

ÖZGÜR ARHAVİLİ

Ukili stand kişiliği benim de yaşamımın bir parçası oldu. Çünkü, M.Ö. veya M.S. iyi hatırlamıyorum zamanın birinde; "Met" ile "İn" in birleşmesiyle meydana gelmiş olan ve birilerine göre Pekerlemesi, olmadı Tekerlemesi, oldu Şekerlemesi Meşhur. Birilerine göre Mizah'ın Teorisyeni, Birilerine göre de Mizah'ın TERörisyeni (ki ben bunlarcıyım, nedenine gelince; Dikkat edin Bıyıksız beresiz CHE GUEVARA aynen O, veya Yaralı Bereli ve Bıyıklı O, aynen ÇE...) METin'e; Bundan sonra Yazmıcam, sana da yazmıcam, gazatalara da, Dergilere de, Bütün Sivil Toplum Örgütlerindeki Kör (evlerimden) de ayrılcam... Tüm burdaki zamanlarımı geri alıp CHP'ye vercem ve CHP'yi kurtarcam' dememe karşın, Adamda Ridvan Dilmen Tüyü mü var nedir? (Bilemicem valla)!? 'ÇEVRE' ile ilgili Yazarmısın deyince, Yok diyemiyerek ve CHP'yi kurtarmaktan vazgeçerek 'Yazarım' Dedim. -Ki CHP'yi Barajın altına İTELİYENİN Metin olduğunu ve de İTlerin Meydane salınmasında etken olduğunu da öğrenmiş idim- Üstelik Seçkin Temür abi'ye 'Artık Karikatürde Yazmıcam Amuca' dediğimde 'İyi olur!' ile yeteneksizliğimin Mesajini de almışiken...

Yalnız hangi ÇEVRE'yi yazacağımı söylemediği için, Birkaç ÇEVRE'yi birden yazmayı uygun gördüm. Hangisi lazımsa kullansın diye... Önce TBMM ÇEVRESİNİ yazayım dedim...

Biliyorsunuz 19 Nisan 1999 kabusu CHP'nin TBMM ÇEVRESİNE, yani BARAJA giremediğini gösterdi bize. Meğersem BAGAJA girmiş ve çıkamıyormuş, çünkü uzerine kitlemiş... İyi bir Çilingir arıyorlarmış Bagajı açmak için. Bende CHP'yi Kurtarmaktan vazgeçtiğime göre işleri hayli zor...

Faydalı Tarikat mantığıyla İnanç Özgürlüğüne gerici boyut kazandıran ve MECLİSİ solsuzlaştırmada etken ve de ne kadar DEMOKRATİK, Ne kadar SOL, Ne kadar PARTİ olduğu hala anlaşılamayan salt Sabancılar ve yabancılarla anlaşılan DESEPE, CEHEPE'yi kırdı ve TBMM çevresine girdi...

Mecliste ATATÜRKÇÜ'lerle, sokakta irticacılarla omuz omuza Mücadele eden ve 7 TİP'li yurtseveri Katleden İnsafsız ve İnsansız H. KILCI'yi bile Partiye Davet edebilecekleri cüretini ve 'Sen farkında değilsin. sen çok değiştin!' diyen OPORTUNİST kaypaklara bile 'Hayır! Değişmedim' dürüstlüğünü gösterebilen "YA SEV YA TERK ET' mantığıyla YÜRTSEVERLİĞİ itseverlikle özdeşleştiren ve Birilerinin Ulusal KONSENSUS Payandası MEHEPE'de BAŞULUYANI terki diyar edince, saate bir ışık yılı (Işık Sn.'de 300 bin km yol alır) katettirilerek TBMM ÇEVRESİNE girdi.

Kapıyı kapatsan Pencereden, Pencereyi kapatsan Bacadan girme ve kendi kendisini Kapatma becerisi gösterebilen ve zamanla da onun bunun kapatması muamelesine hedef olan FARZİLLET PECAİ KUTANÇ ile UTANÇ içinde de olsa TBMM Çevresine iltihak edenlerden... Kimle görüldü MECLİS çevresinde biliyormusunuz? (Moo! pardon Yoo...! diyecektim... Oy'um Pardom Dilim sürçtü) Nazlı Nazlı gezen Merve Kavatçı ile... Vücüdunun tüm hatlarını Deklere edebilen, ama saçının bir telini göstermede Pecai Kutanç'tan Utanç duyan MERVE- TÜRBO işlevli TÜRBANI ile kazandığı TÜRBULANS hızıyla Meclis Çevresine Takılınca, DESEPE'lilerin Böyyük tepmeleriyle karşılaştı. Faydalı Tarikat Yanlısı Bunlar, TURBANLILARININ TÜRBANLARNI Peruk ile enterne etmişlerdi. Meclisin Çevresine ve Mervesine olan Tepkicikleri KUAFORLERİ düşündüklerinden, çünkü MERVESİ ve ÇEVRESİ TÜRBAN üzerine AZPERUK yaptırabilirlerdi ve Kuaforler Ekmah yiyebilirlerdi... Evet, TBMM Çevresini ve Mervesini kırıp geçiren TÜRBO ivmeli almışlarıyla, TÜRBAN'ın Peruksuzluğuna idi o görkemli TEPKİCİKLERİ...

19 Nisan 1999 sabahı Meclisin Çevre kapısına Bırakılan ve ANAsız kaldığı için ECO dedesi ve RAHŞANCANI nenesi tarafından Evlat edileceği savlanan ANAB, Anasız/KUmarsız vedem Çetesiz olsa da Meclis Çevresine girebilenlerdenidi... yine Çetesiz/Türbansız ve yalılı olmasına karşın, Meclis Çevresine sokulabilenlerden biri de BABA yetimi DEYEPE oldu. Alınan Duyumlar Bu iki yetim Meclis Çevresinde Büyütülüp Başgöz edilecekmiş... Bunlardan Eril olanı Dişil Olanı ile hiç geçinemez iken, ECO dedelerinin de devreye girmesiyle Birbirlerini Aklamış ve Yüce Divan'dan Kaçmışlar iken, Eril olanı Meclis kapısında bulunduğunda "İlle de Yüce Divan İSTERİM" diye ağlıyormuş. Uzmanlar, Eril'in Beklenmedik bu tepkisine anlam veremedikleri için Eril'i Müşahadeye almışlar...

İşte TBMM Çevresi... Yanlış birşey yazdımsa beni düzeltin. Doğru bir şey yazacaksanız ben sizi yamulturum.

Gelelim Başka Çevrelere; Mesela Avşar Çevresine, olmaz en iyisi S. Can çevresi. Aaa! A. Şen ve Mehmed Sağar çevresi dururken Ayıp olur... Yok yok en doğrusu DOĞANIN ÇEVRESİ, 'Doğa kim yahu' Hayda. Bilmiyormusun Hani Şu TABİAT ANA'nın Kucağı. Haaa (Oha)... Ya! Bakın Neler yapıyor Birileri Doğa Çevresine; "Çevreden çevreye çevrecilerine, çevresini çevresizleştirenlerin çevresindeki çevresizler çevremizi çevirdiler ve Çevreistanımıza bayraklarını diktiler. En son bayrağı diktikleri yer; Dünya Çevre Örgütlerince, Dünyada Korumaya alınmış Ender Doğa Çevresi olan "ÇAMLIHEMŞİN FIRTINA DERESİ. Üç kuruşluk demiyorum, üç paralık Enerji Yatırımı adına (Toplam enerji Potansiyelimize Binde 2.5 katkı verecek) Doğa cenneti, Çıkarları için Doğa Cinneti geçirenlere peşkeş çekildi. Oldu bittilerle hazırlanan ÇED Raporları (Burada) inşa edilecek HES (Hidroelektrik Santralı) projesini olumlarken; Başta TMMBB'ye bağlı Çevre Mühendisleri Odası, Elektrik M. Odası, İnşaat M. Odası, Mimarlar Odası, Meteoroloji M. Odası, Jeoloji M. Odası ve diğer odalar olmak üzere, Sivil Toplum Örgütü TMBD-1948, Çamlıhemşin Hemşin Vakfı ve Diğer Doğal Hayatı Koruma insiyatiflerinin duyarlı tepkileri sonunda; İTÜ Bilirkişi heyetince HES'in yapılmaması konusunda olumsuz görüşler belirtmesine karşın, ENERJİ ve TABİİ KAYMAKLAR BAKANI-Doğan Öz'ü katleden İbrahim Çiftçi'nin körebe arkadaşı Bilim Adamı Ziya Aktaş Bakanlık Hukuk Muşaviri Orhan Yücel'e Trabzon İdare Mahkemesine gönderdiği yazıda; "mahkemenin olumsuz karar vermesi halinde yalnızca HES projesinin değil, kam uyararının da zedeleneceğini" belirtmiş. Güya 4 yılda 950 ağaç kesilecekmiş. İnsaf 104 hektarda 100 binlerce ağaç kesildi. Eğer kamu yararını düşünüyorsan. Ülkemiz Enerji potansiyelindeki %25 kaçağı önler.

İşte bakın çevremize. Yazık oldu MERVEMİZE...

EROL ÖZDEMİR

MURAT SAYIN

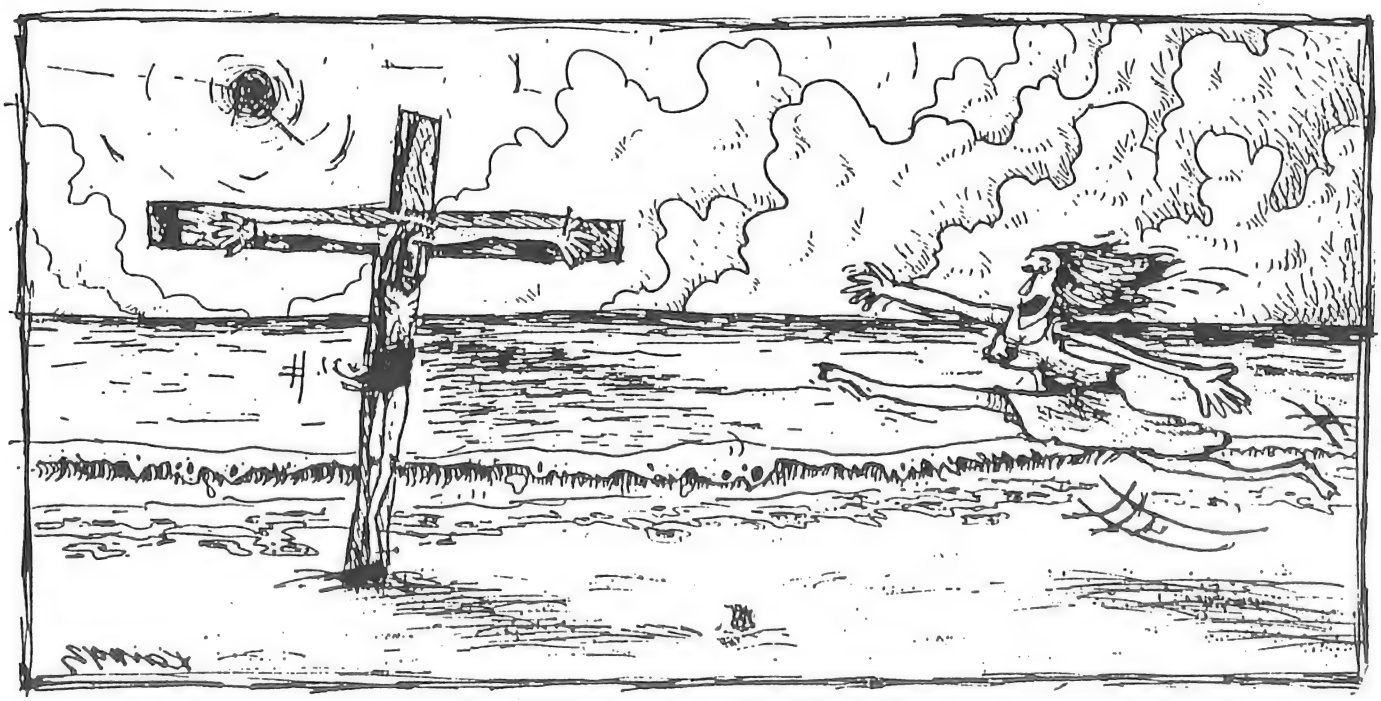

KAYIHAN FIRAT

ALTAN ÖZESKİCİ

KARİKATÜRİST ANEKDOTLARI

■

YENER ÇAKMAK

■

Ferruh Doğan'dan Bir Anı:

KARİKATÜRCÜ ONLAR

1962-63 yılları, iş adamları bazı köşe yazarları ve karikatürcülerden şikayetçi... Gazete sahiplerine baskı kurmaya çalışıyorlar, özellikle ilanlar yoluyla. Ben de Dünya gazetesinde karikatürcüyüm. Bir iş adamları toplantısından gelen yazar ve gazetenin sahibi Bedii Faik:

"İş adamları karikatürcülere çok kızıyorlar" dedi. Önlem almamızı istiyorlar sizlere karşı. Ben de onlara dedim ki: Karikatürcüye karşı alacağınız önlemler onları susturamaz. Biz gazete sahipleri karikatürcüleri kovaksak, gider dergi çıkarırlar; diyelim ki dergilerini kapattırdınız, teksirle karikatürleri çoğaltıp yine yayarlar; onu da önlerseniz, gece sokaklarda duvarlara çizerler; onu da önlerseniz, gider memleketin bütün helâ duvarlarına sizleri çizerler; işte bunu önleyemezsiniz..."

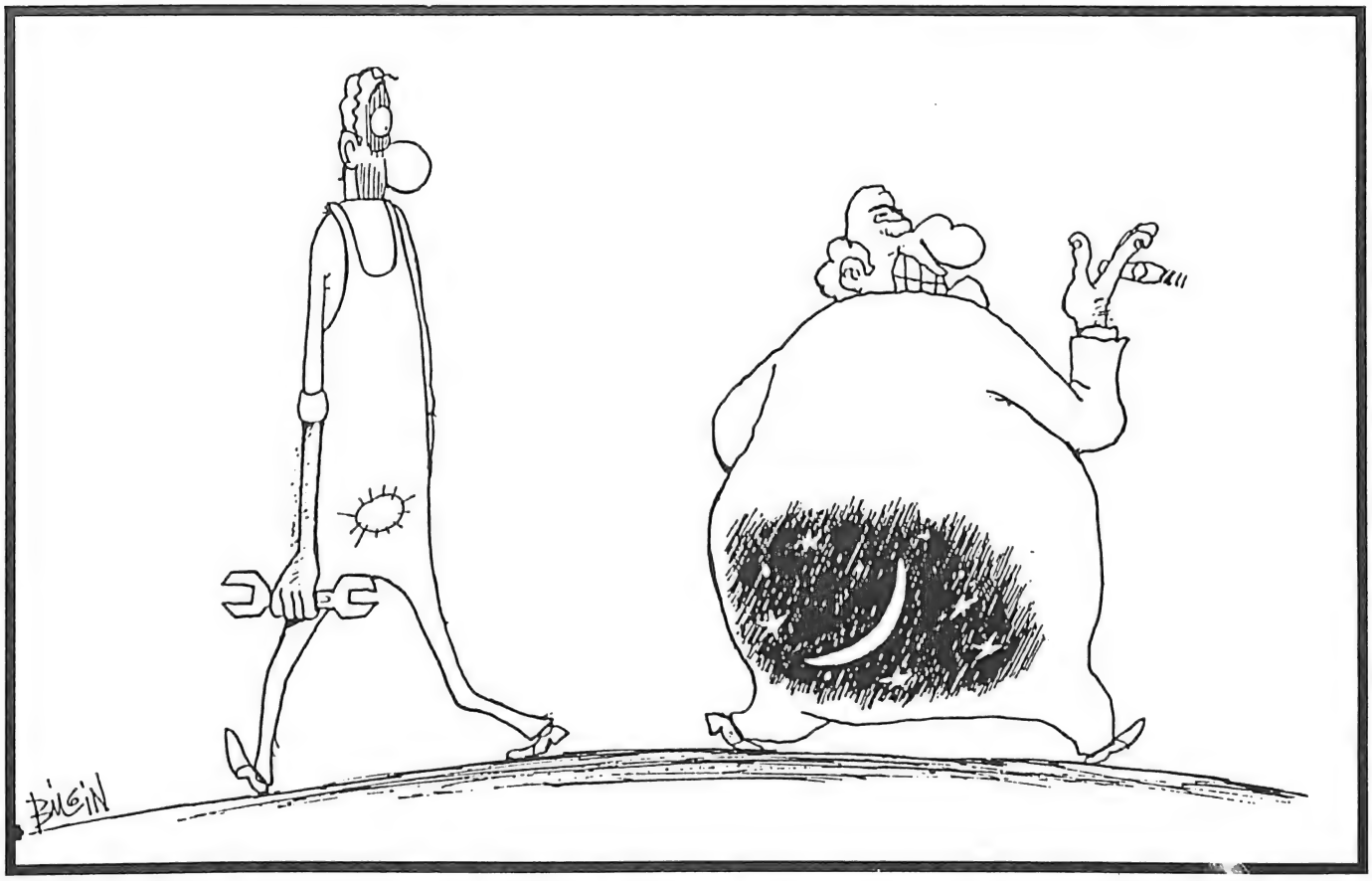

Mustafa Bilgin

MEHMET TEVLİM

NURİ BİLGİN

dinozorun yeri

hüseyin atabaş

ÇAĞRIŞIMLAR

Ali Püsküllüoğlu'nun sözlüğünde "çağrışım" maddesine bakıyorum; çok hoş bir tanım yapmış, aynen şöyle: "**çağrışım** *a.* 1 bir düşüncenin, görüntünün ya da davranışın bir başkasını anımsatması; örneğin görülen bir buzdan, kişinin kendince bir anısı olan buzlu bir kış gününü düşünmesi, ondan da sıcak bir otel odasından karlı dağlara bakışını anımsaması vb. ör: *Nedendir bilmem, bir çağrışımla anımsadığım bu olayı unutmuştum.*" Sözcüğün felsefi ve ruhbilimsel anlamlarını da veriyor Ali Ağabey, ama bu kadarı yeter!.. Benim pek bir şey anladığımı söyleyemem ya, okurlarım arif insanlardır, kuşkusuz onlar şıp diye anlamışlardır "çağrışım"ın ne olduğunu.

Çağrışım, çok hınzır bir kavramdır. Durup dururken, insanı olmadık yerlere sürükler. Örneğin, televizyonda; Amerikan yurttaşı türbanlı müslüman saylavımız Merve Safa'ya bakarken, Lesbos'un lirik şiirleriyle ünlü kadın şairi Safo'yu (Sappho, İ.Ö. 610-580) anımsıyorum. Sanki Safo'nun yaşlılık hali gelmiş bizim Kamutay'da gencecik Safa'nın yanına oturmuş, onu kanatlarının altına almış, şehvetle koruyor!..

Aslında, üç kişisinden dördü şair olan benim okurlarım Safo'nun yabancısı değildir. Bakın, şöyle kısaca bir iki şey söyleyeyim, hemen anımsayacaklar: "Safo, edebiyat diliyle değil yerel lehçeyle yazmış ve daha çok yöresine özgü sözcükler kullanmıştır. Dili özlü, dolaysız ve şiirseldir." Yahu biz ne anlatım özürlü insanlarız; kadın şair, elbette dili şiirsel olacak... Neyse, bir ansiklopedi sayfasından yaptığım Safo ile ilgili alıntıyı sürdürüyorum: "Acı ve coşkularını kendini bunlara kaptırmadan, eleştirel bir gözle ele almasına karşın, duyguları gücünden hiçbir şey yitirmez"miş!..

Tanrı aşkına, bir şey anlayan varsa bana da anlatsın. Ama ne yazık ki umarsızım, Safo'yu size anlatabilmem için ansiklopedilerden başka kaynağım yok. Devam ediyorum: "Safo şiirlerinde hep kişisel temaları seçmiştir. Daha çok kadınlarla dostluk ve düşmanlıklarını işlemiş, birkaç şiirinde de erkek kardeşi Kharaksos'u ele almıştır. Çağdaşı Alkaios'un çoğu şiirine konu olan güncel siyasal kargaşalar, Safo'nun yapıtlarında birkaç anıştırmadan öteye gitmez... (Bu eksik bir bilgi; Safo şiirleriyle değilse bile, yazıları ve polemikleriyle her zaman politikanın çirkefinde olmuştur.) Safo'nun, Andros Adasından Kerkolas Ilıcakos adlı zengin bir adamla evlendiği söylenir. Kocası angina pectoristen öldükten sonra, yaşamının büyük bölümünü Lesbos Adasındaki Mytilene'de geçirmiştir".

"Safo'nun yaşadığı çağda, varlıklı ailelerden kadınlar bir araya gelip hoşça vakit geçirir, özellikle de şiir yazıp birbirlerine okurlardı. Bu çevrelerden birinin önderi olan Safo, uzak yörelerden de birçok hayran toplamıştı. Bu atmosfer içinde gelişen sevgi, kıskançlık ve nefret, şiirlerinin ana temalarını oluşturur. Bu şiirlerde rakip gruplardan genellikle ağır ya da küçümseyici bir dille söz eder ve çoğu zaman adını vermediği başka kadınlara (ya da bir bilene) beslediği, şefkatten tutkulu aşka kadar değişebilen duyguları dile getirir. Şiirlerinde başka kadınlara karşı dostluktan öte duygular beslediği açıktır. Bu yüzden Safo, sonraki çağlarda lezbiyen olarak değerlendirilmiştir." Kimi kaynaklarda Safo'nun bir kız okulunda öğretmen olduğu ve öğrencilerine çok şefkatli davrandığı, onları öteki kadın öğretmenlerin şerrinden koruduğu da yazılıdır!..

Bir çağrışım sonucu getirip bizim Kamutay'a oturttuğum Safo başkaca hiçbir kötü niyet taşımadan, sırf hamiyet perverliği nedeniyle ve doğal bir içgüdü ile Safa'yı korumaktadır. Aslında Safa güzel kadın, korunmayacak gibi değil hani! Safo gençliğinde de örneğin Melih Cevdet Anday'ı koruyup kolladığı, ona da içten ama çok içten şefkat gösterdiği, üstadı kollarının arasına bile aldığı söylenir. Eğer çaptan düşmemiş olsaydı şimdi daha kimleri koruyup kollardı, kim bilir!..

Neyse... Biz yine Safo'nun şair kişiliğine dönelim: "Safo'nun şiirlerinin, yaşadığı dönemde ve sonraki üç dört yüzyıl içinde nasıl çoğaltıldığı ve dağıtıldığı bilinmemektedir." Ancak yirminci yüzyılda onun şiirlerini elaltından Cevat Çapan'ın çoğaltıp dağıttığı anlaşılmıştır. Gönül Hanım'ın bu işe ne dediği doğrusu merak konusudur. Çünkü bizim edebiyat dünyasında, verdikleri ürünlerden çok, şairlerin ve yazarların özel yaşamları önemlidir. Günümüzün globalleşen dünyada bundan doğal ne olabilir ki?

Şu çağrışım sözcüğü erkek midir, dişi mi? doğrusu merak ediyorum. Ama bana kalırsa dişidir, çünkü çok doğurgan... Şimdi de "Türk Safo"sunu anımsattı bana. Sennur Sezer şöyle diyor Türk Safo'su için: "Ve onun için söylenen her şey yakıştırmadır, kendi söylediklerinden başka. Ona, Lesbos'sun ünlü kadın ozanı Safo'nun adını yakıştırıp Osmanlı Safo'su derler. Çünkü hiç evlenmemiştir, sonra bu sözcüğü açıklamaya girişirler: 'Rumcanın safo sözcüğüyle, Arapçanın safi sözcüğü aynı köktendir. Saf, temiz ve duru anlamına gelir. Bu şair kadının kendine seçtiği ad da aşk ve güneş anlamındadır: Mihr'. Amasyalı Mihri, adının çağrıştırdığı âşık kavramıyla birlikte, dokunulmamışlığın simgesidir. Öyle anılır; çünkü güzelliği şehrine benzer: Sarp, ulaşılmaz ve durmadan çağıran..." Ama bizim Safo, yani Mihri Hatun merttir, açık sözlüdür. Sevdiği erkekleri adlarıyla terenüm eder şiirlerinde:

Beni sevdaya salıp eyledi divane saçın
Nideyim neyleyeyim ah Memi vah Memi...

Ben, Mihri Hatun'a yakıştırılan "Osmanlı Safo'su", "Türk Safo'su" adlarını reddediyorum. Bu yazıda çağrışımların kurbanı olan Mihri Hatun'u, temiz bir yazının konusu yapmak üzere yüreğinden öpüyorum.

Kamutay sözü geçti ya yazımda, o da bir başka çağrışım yaptırdı bana: Dursun televizyonda haberleri izledikten sonra Temel'i aradı ve dedi ki:

- Akbulut kamutay çalışma saatlerinin uzatılmasını önermiş, acaba neden?

- Neden olacak, dedi Temel; düşünürken yitirdiği zamanı telâfi etmek için!..

Ali Ağabeyi çıkmaza sokan "çağrışım" benim de başıma bilinmedik işler açabilir. En iyisimi yazıya son noktayı koyarak, ben onun işini bitireyim.

ÜMİT ÖGMEN

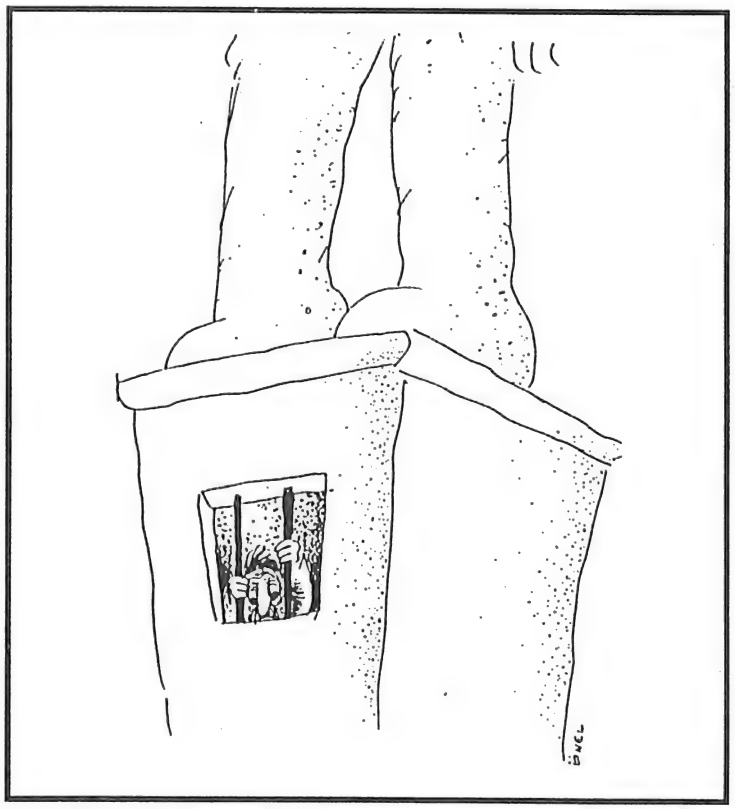

AHMET ÖNEL

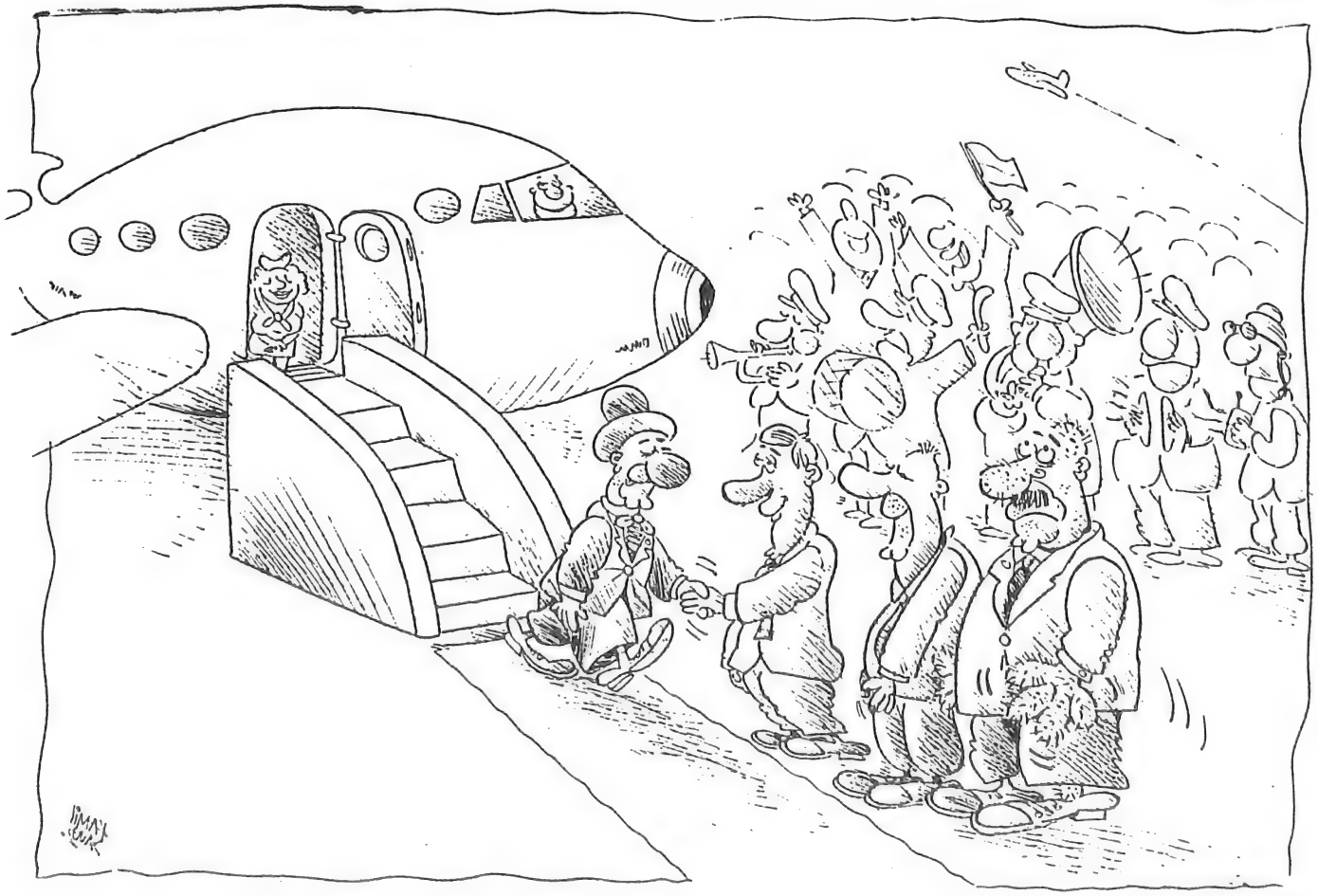

KAMİL YAVUZ

KARİKA TÜRKÜCÜ

•

bazen düşünüyorum da...

BÜLENT OKUTAN

Bazen düşünüyorum da... diye başlamak düşüncesizliğin ta kendisi. O halde bir yazıya ve bir söze başlar kene, lütfen bu densizliği yapmayın. "Başlar kene" ne demektir bilir misiniz? Bit, pire, güve ve kene bir nevi parazittir. Sizi ayak uydurmaya ve ahkam kesmeye heveslendiğiniz, beyaz çoraplı ve ağızları sarmısak kokan topluluklarda komplekse sokup kaşım kaşım kaşındırırlar.

"Bazen düşünüyorum da sevgilim, hani seninle o'ilk karşılaştığımız çınarın altındaki sazlıkta..."

"Saçmalama Allasen Şevket, bu güzelikleri bazen mi düşünüyorsun. Sonra o'çınarın altındaki sazlıklara çok oldu Mutluköy villaları yapılalı. Sen hâlâ bulutların üzerinde mi geziyorsun? Ayakların yere değsin artık. Olup bitenlerden haberin bile yok. Korkarım sen Bülent beyle Devletin izdivacından da, bi habersin...?"

Bazen düşünüyorum da... derken hiç düşünmüyorum ve bi haber de değilim. Yani kırk yıllık anılarımın depreşmesi o'denli zor olmuyor. Hiç unutmam bir gün ilkokul öğretmenim sırama yaklaşmış ve ödev defterime göz atmıştı. Sonrasında kırmızı ojeli tırnaklarını kulak memelerimde gezdirmiş "A... benim aptal oğlum hiç elma ile armut toplanır mı?" diye o'yıllara münhasır garip bir serzenişte bulunmuştu. Nur içinde yat sevgili Perihan hoca, bırak elma ile armutu. "Gülen ayva ile ağlayan nar bile toplanabiliyormuş. Yıllar sonra bunu gördük. İnsan egosunun ve ihtirasının her şeyin üzerine çıktığı ve hatta amuda kalktığı koltuk sevdasının tüm kutsal değerleri çiğnediği toplumlarda eski hesaplar unutulup dengeler alt üst olabiliyor.

İnsanoğlunun o'keşfedilmeyen beyin derinliklerine kazma kürek inildikçe, buna tezat teknolojinin de hızlı bir değişime uğradığını bazen sevinerek bazen de kaygı ile izliyorum. Teknolojiden nasıl kaygı duyulur onu biliyorum, siz de biliyorsunuz. Örnek olarak yeni kuşağın blucinlerinin bol kemerinden silah gibi çekip sohbete daldığı cep telefonlarının yerini görüntülü cep telefonları alacak. Ne güzel, ne güzel... Bizim torumlarımız birbirlerinden uzakta da olsa sevgilileri ile yüz yüze konuşacaklar. Bu olay teknolojinin ve uygarlığın meyvesi değil de nedir?

"Hello bebek. N'aber bugün rengin biraz soluk yoksa pederden zılgıt mı yedin? Tam eflatun lensler yakışmış derken, boka konmuş kelebek gibi görüntü veriyorsun."

"Saçmalama moruk. Babişko ile haftalardır görüşmüyoruz. Suzilerde kalıyorum. Asıl sen mayonez tepelerinden oluşan sivilcelerini hallet. Mc Domalt'a fazla takılıyorsun herhalde."

Bu tür konuşmalar şimdilerde de var tabi ki ancak uzakların bir kol kadar yakınlaşması çok güzel... ya kaygılarım n'olacak? Onlar teknoloji adına değil elbette. Yaşayacakları dünyanın her geçen gün kirlenmesi adına. İnsanların ardı arkası kesilmeyen lükse ihtiyaçları ve ihtirasları adına... Zira teknoloji, doğaya kaşıkla verdiğini kepçe ile geri alıyor. Hoşgörünüze sığınıyorum ama hangi biriniz otuz yıl önce elma gibi yediğiniz bir domatesin aromasını bu günlerde yetişen domateste bulabiliyorsunuz? Yeryüzü yuvarlağı döne döne ve hızla bir yokoluşa gidiyor. Erozyonların tahribatını elimiz kolumuz bağlı seyrediyoruz. Çöle dönmüş topraklar üzerinde torunlarımız kol saati kadar küçük görüntülü telefonlarla sevgilileri ile konuşsa kaç yazar?

Yazdıklarımız ve çizdiklerimiz doğa cellatlarına zerre kadar etkili olmuyor. Zira ellerinde "para" denen ve her kapıyı zorlamadan açan silahları var. Katliamlarda onu kullanıyorlar.

Bazen düşünüyorum da... Acaba diyorum "İnsanoğlu çiğ süt emmiş" derler. Yoksa doğar doğmaz beslenme sistemini değiştirip pastorize süt mü içirmeli? Hem de markalı tarafından pınar gibi, mis gibi...

Suyu akmayan bir derenin kenarında balık tutan birini gördünüz mü? Onun tutacağı balık ile çiğ süt emmesinin ilgisini hiç düşündünüz mü? Ben düşündüm. Çünkü ben düşünen bir canlıyım. Hindi de düşünen bir canlı olabilir. Ancak o'kıyaslamayı yapamaz. Suyun akmayışındaki gerçek acıdır. Biber de acı olabilir. Beynimizin teknoloji adına kullandığı hassas ve komik noktaları bir kenara bırakıp midesindeki gurultuları içinde gök gürültüsü gibi hisseden garip insanoğlunun egosundan bir kesit alalım:

Suyu akmayan derenin kenarındaki balıkçı, akmayan suya ve doğa anaya lanetler yağdırıp dağa çıktı. Kör bir kurşunla bir bıldırcın vurup afiyetle yedi. Ve önemlisi ona bir balık bile vermeyen derenin yanından bile geçmedi. Ta...ki ona acıyan doğanın merhameti ile yağmurlarla birlikte dere yine kabardı. Çevresi yeşerdi. Sevgilisine rengarenk demet yapıp götürdüğü çiçekler açtı kırlarda. Dereyi ve doğayı yeniden sevmeye başladı.

Balıklar tuttu. Sazan, mazan... Paçalarını sıvayıp ayaklarını soktu velinimetinin derinliğine, serinledi. Ateş yaktı balıklarını kızartmak için hatta ormanı... Karnı doydu, yüzü güldü. Yemyeşil çayırlara uzandı yellene yellene. Hatta sere serpe. Uykulara daldı kocaoğlan edasıyla hiçbir armudu düşünmeden.

Sıcaklarla birlikte dere yine kurumuştu. Uyandığında oyuncağı alınmış bir bebek gibi ağlamaklı oldu. Oltasını rafa kaldırdı. Ona bir balığı çok gören derenin anasına avradına sövdü. Silahını kaptığı gibi kel dağlara tırmandı, yine kör bir kurşunla avcılığını kullandı. Doyasıya geğirebilmek için, yine baltasını kullandığı kestiği bir ağacın kütüğünde kıçını ısıtabilmek için. Doğayı biraz daha öldürebilmek için çiğ süt emmişliğinin gücünü kullandı. Taa.. ki yağmurlar hiç yağmayana, dere hiç kabarmayana, çevre hiç yeşermeyene, hayvanlar ona yem olmayana dek...

Doğayı özledi pınarlar gibi misler gibi...

Ama gidenler bir daha hiç gelmedi. Zira o'egosuna ve ihtirasına yenik düşen, düşünemeyen bir canlıydı. Bazen de olsa, düşüncesizliğini göremedi. Duyamadı.

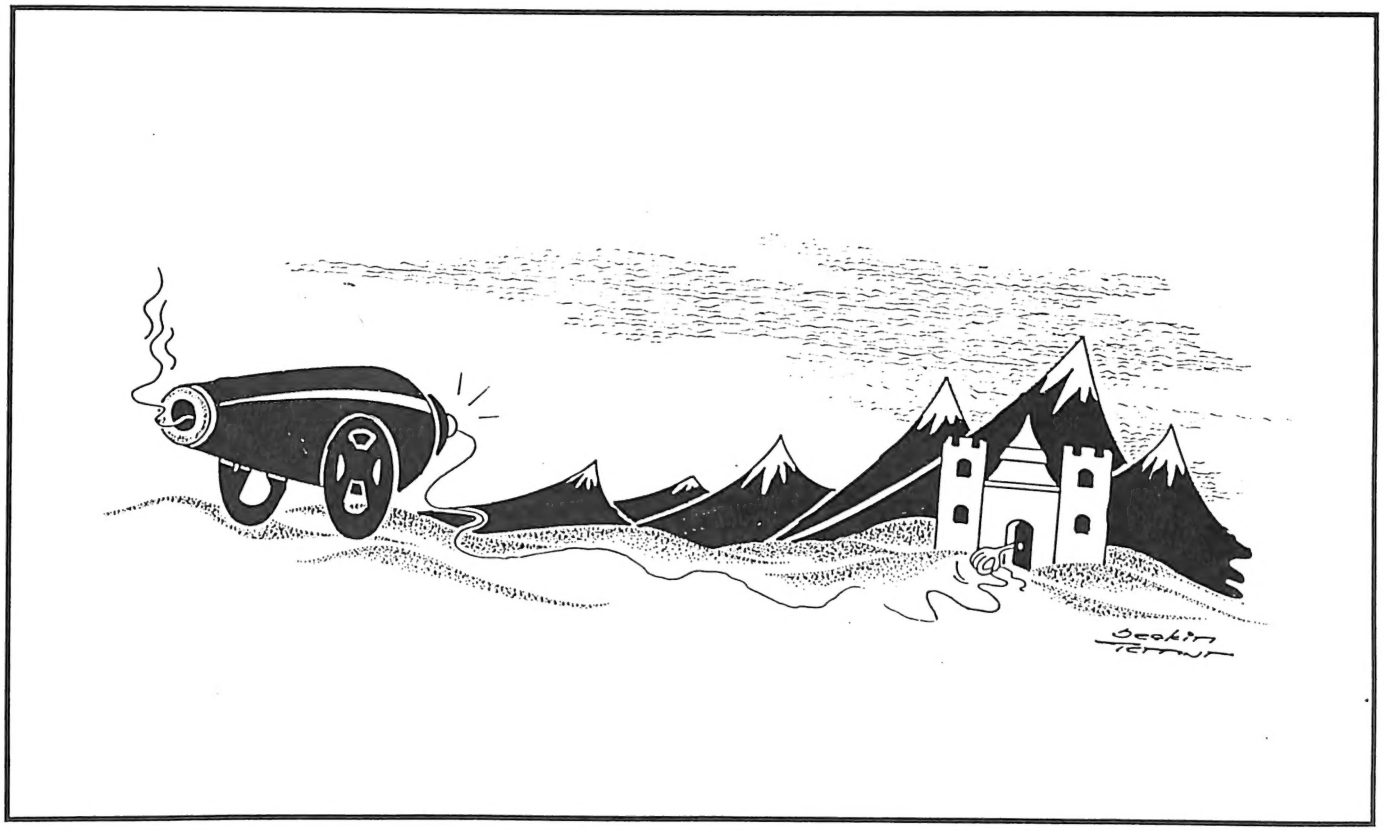

SEÇKİN TEMUR

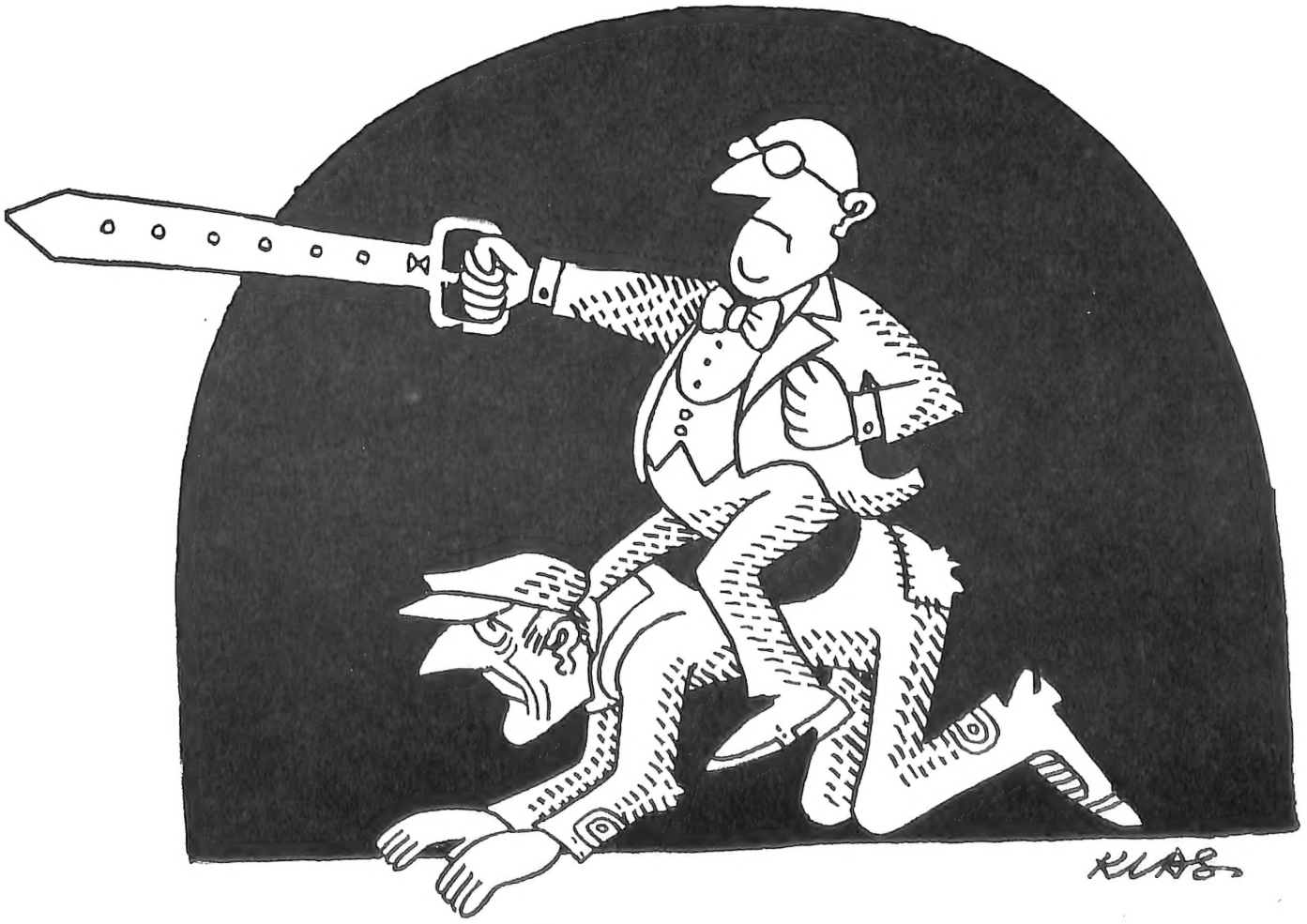

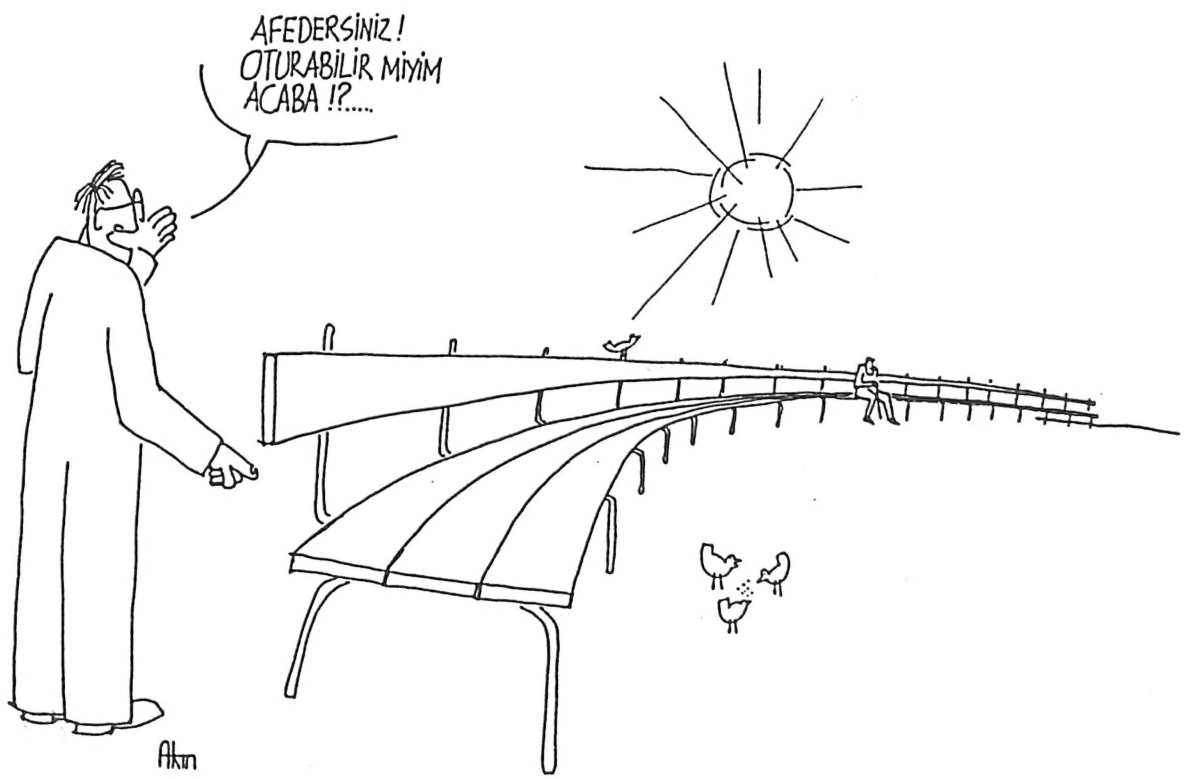

AKIN ÖNDER

ÇEVREMDEKİLER — GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU

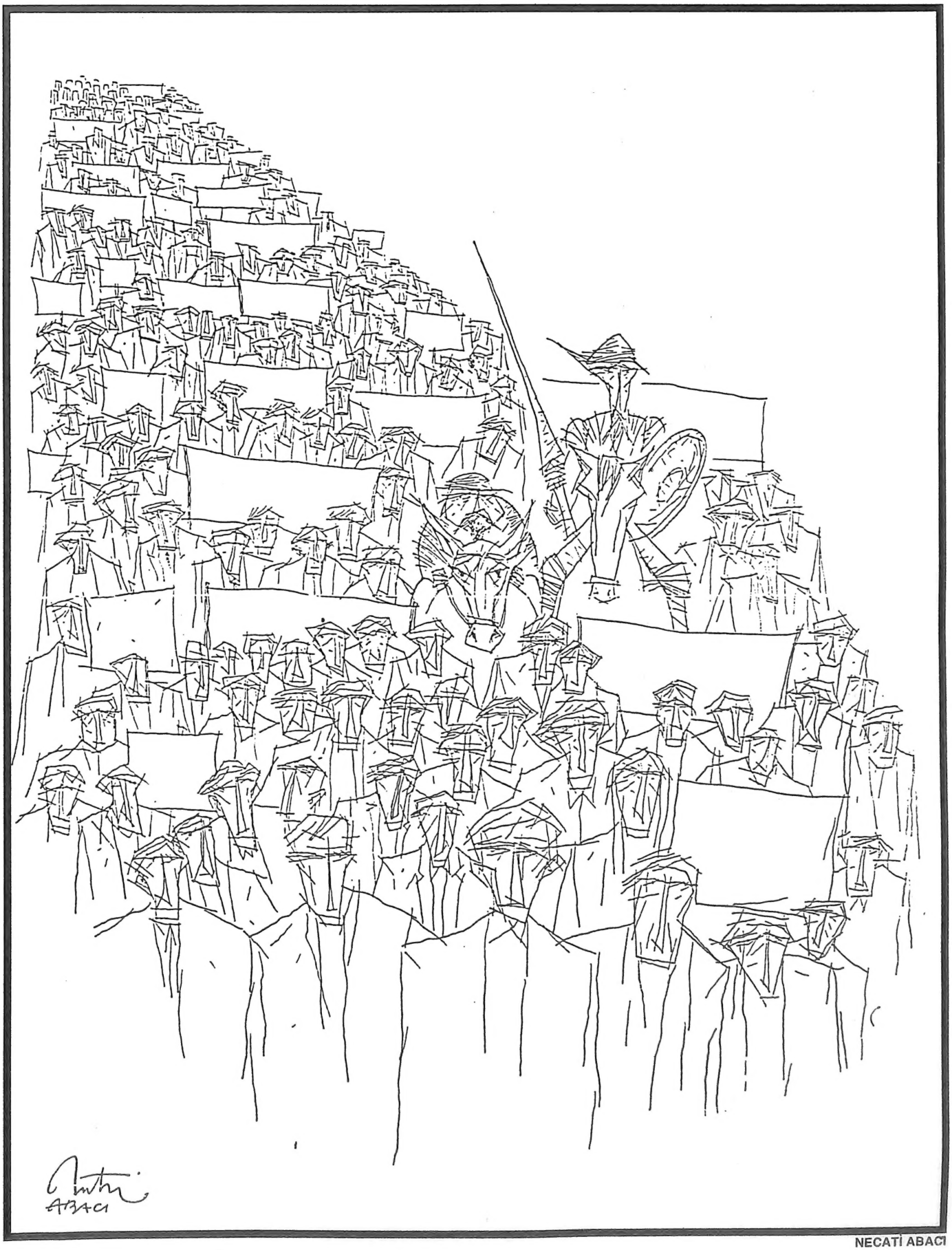

NECATİ ABACI

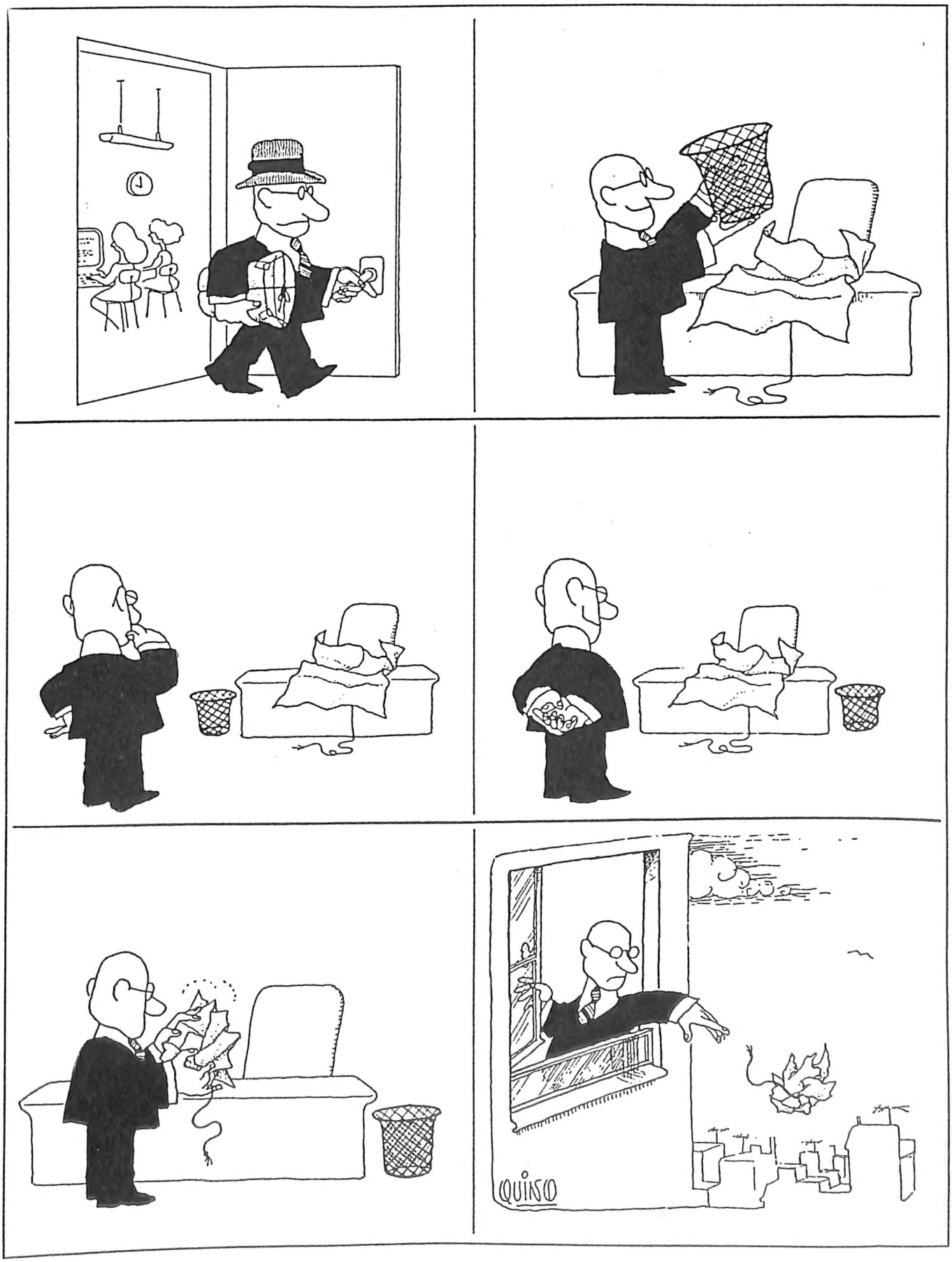
QUINO